

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Դարձեալ Նոյն Ձեռագիրը

2017-ի Գարնան Հայաստանի մէջ նախատեսուած են խորհրդարանական ընտրութիւններ, որոնք այս անգամ տեղի պիտի ունենան միայն համամասնական ցուցակներով՝ կուսակցութիւններու եւ կամ կուսակցական դաշինքներու կողմէ ներկայացուելիք թեկնածուներու մասնակցութեամբ:

Հայաստանի անկախացումէն առիճ կայացած գրեթէ բոլոր ընտրութիւնները, ըլլան անոնք նախագահական կամ խորհրդարանական, եղած են խնդրաշարժ եւ յայտարարուած արդիւնքները վստահութիւն չեն ներշնչած ժողովուրդին:

Ընդդիմադրութեան մօտ կը տիրէ այն կարծիքը, որ իշխող հանրապետական կուսակցութիւնը իր գիւնադրին մէջ ունի ընտրութիւնները կեղծելու բազմաթիւ հնարներ, որոնցմէ մէկն ալ «պայպրանքի» վրայ հրապարակուած՝ հանրային կարծիքի հարցախոյզներն են:

Անցեալ շաբաթ հրապարակուեցաւ խորհրդարանական ընտրութիւններու վերաբերեալ առաջին մամուլային հարցախոյզը (սոցիալաբանական հարցախոյզը), «Կելլոփ միջազգային ընկերութեան հայաստանեան կազմակերպութիւն» անուամբ ընկերութեան մը կողմէ, որ ոչ մէկ առնչութիւն ունի ամերիկեան հեղինակաւոր «Կալլոփ» հարցախոյզներու ընկերութեան հետ:

Ըստ հրապարակուած տուեալներուն, այսօրուայ դրութեամբ կուսակցութիւններու միջին ձայները բաշխուած են հետեւեալ ձևով. Հանրապետական կուսակցութիւնը 9 տոկոս, «Բարգաւան Հայաստան» կուսակցութիւնը 8.3 տոկոս, ՀՅԴ՝ 3,2 տոկոս, ՀԱԿ՝ 2,2 տոկոս, «Ժառանգութիւնը» 1,1 տոկոս: Մնացեալ կուսակցութիւնները ստացած են 1 տոկոսէն պակաս:

Անցեալի փորձէն մեկնելով կարելի է այժմէն իսկ կոտորել, թէ իշխանութիւնները ինչպիսի խորհրդարան կը պատրաստուին կազմել յաջորդ ընտրութիւններէն ետ: Այս քիւները քննակնարար պիտի փոխուին ժամանակի ընթացքին: Ընտրութիւններու նախօրեակին Հանրապետական կուսակցութեան տոկոսները պիտի հասնին 50 տոկոսի մօտ, իսկ ընտրութիւններու վերջնական արդիւնքներով՝ 50 տոկոսէն աւելի:

Այս նոյն ձեռագիրը օգտագործուած է վերջին բոլոր ընտրութիւններու ընթացքին եւ կը կարծուի որ, այս անգամ եւս նոյն պատկերը պիտի պարզուի:

Անկախութենէն 25 տարի ետ կը թուի թէ, Հայաստանի ժողովուրդը դարձեալ պիտի գրկուի ազատ եւ արդար ընտրութիւններու մասնակցի դառնալու իր տարրական իրաւունքէն:

«ՄԱՍԻՍ»

Հայաստան Կողջունէ Ֆրանսայի Խորհրդարանի Որոշումը՝ Ցեղասպանութեան Ժխտումը Քրեականացնելու Մասին

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան ողջունեց Ֆրանսայի Ազգային ժողովին կողմէ ցեղասպանութեան հերքումը քրեականացնող նոր օրինագծի ընդունումը:

«Միանգամայն ողջունելի է Ֆրանսայի կառավարութեան նախաձեռնած օրինագիծը, որը միաձայն հաստատուեց Ազգային ժողովի կողմից՝ համապատասխան որին փոփոխութիւններ են մտցուած Ֆրանսայի Հաւասարութեան եւ քաղաքացիութեան օրէնքի մէջ՝ քրեականացնելով ցեղասպանութիւնները, մարդկութեան դէմ յանցագործութիւնների ժխտումը եւ, համապատասխանաբար, նաեւ՝ Հայոց ցեղասպանութեան ժխտումը», - յայտարարեց Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը:

«Յոյսով ենք, որ Ֆրանսայի Սենատը եւս կը հաստատի այս

նախագիծը, եւ դա կ'ստանայ օրէնքի ուժ, եւ այս քայլով Ֆրանսան եւս մէկ կարեւոր, արժեքաւոր քայլ կը կատարի ցեղասպանութիւնների, մարդկութեան դէմ յանցագործութիւնների կանխարգելման վեհ գործում», - ըսաւ նախարար Նալբանդեան:

Ֆրանսայի Ազգային ժողովը Ուրբաթ, Յուլիս 1-ին միաձայն ընդունած է օրէնք, որով կը քրեականացուի մարդկութեան դէմ յանցագործութիւնները, որոնց շարքին՝ Հայոց ցեղասպանութեան հերքումը:

Նոր օրինագիծը կը ներառէ բոլոր այն դէպքերը, որոնք ֆրանսական օրէնքը կ'ընդունի որպէս ցեղասպանութիւն, մարդկութեան դէմ յանցագործութիւն, պատերազմական յանցագործութիւն կամ ստրկութիւն: Ընդունուած փոփոխութեամբ նման ոճիւրներու հերքումը, վիճարկումը կամ նսեմա-

ցումը կը պատժուի մէկ տարուայ ազատազրկմամբ եւ 45 հազար եւրօ տուգանքով:

Այս առթիւ «Ֆրանսա Փրես» գործակալութիւնը կը յայտնէ, որ օրէնքը այժմ ենթակայ է վերին պալատի՝ Մեռակոյտի քննարկման: Օրէնքի շտապովները յոյս ունին, որ այն ուժի մէջ կը մտնէ մինչեւ տարեկանը:

Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանտ իր ընտրարշաւի ժամանակ խոստացած էր նման օրէնք ընդունել, երբ 2012-ի Փետրուարին Սահմանադրական Խորհուրդը հակասահմանադրական հրահանգեց Ֆրանսայի Խորհրդարանի երկու պալատներու հաւանութեանն արժանացած նմանատիպ օրէնքը՝ խօսքի ազատութեանը խոչընդոտելու հիմնաւորմամբ:

Այժմ Ֆրանսայի մէջ քրեական պատիժ սահմանուած է միայն Հոլոքոստի ժխտման համար:

Երեւանի Մէջ Հաստատուելիք Փաստաթուղթին մէջ ՆԱԹՕ-ն Կրնայ Դիտարկուել որպէս ՀԱՊԿ-ին Սպառնալիք

ՀԱՊԿ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու հաւաքը Երեւանի մէջ

Յունիս 4-ին Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի Կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու հաւաքը, որու ընթացքին հաւանութեան արժանացած ռազմավարութեան նախագծին մէջ, ըստ ՀԱՊԿ-ի Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Վիկտոր Վասիլեւի, պիտի «ամրագրուի, որ ՆԱԹՕ-ն սպառնալիք է»:

«Անշուշտ, սպառնալիքներէն մէկը, որ մենք կը դիտարկենք, ՆԱԹՕ-ի ընդլայնումն է եւ մօտենալը մեր պետութիւններու սահմաններուն: Բնականաբար, այս հարցը իր արտացոլումը կը գտնէ ռազմավարութեան մէջ», - ռուսաստանեան «Ինդերֆաքս» մամուլի գործակալութեան հետ զրոյցի ընթացքին յայտարարած է ռուս դիւանագետը:

Հայաստանի մայրաքաղաքին մէջ կայացած ՀԱՊԿ արտաքին գործոց նախարարներու խորհուրդի նիստէն յետոյ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան ՆԱԹՕ-ն որպէս սպառնալիք դիտարկելու մասին չարտայայտուեցաւ:

«Մեր այսօրուայ հանդիպմանը քննարկեցինք պետութիւնների ղեկավարների գազաթափողովի նախապատրաստական աշխատանքները, նրանց հաւանութեանը ներկայացուելիք փաստաթղթերի նախագծերը: Առաջին հերթին մեր ուշադրութեան կենտրոնում էր ՀԱՊԿ 2025 թուականի Հաւաքական անվտանգութեան ռազմավարութիւնը, որը ներկայացուելու է Հաւաքական անվտանգութեան խորհրդի առաջիկայ նիստի հաստատմանը», -

Շաբ.ը էջ 4

Սեյրան Օհանեան Յայտնեց, որ Կորսնցուցած Դիրքերը Պաշտպանութեան Բանակի Ազդեցութեան Տակ Են

«Իւրաքանչիւր հաշկական հողակտոր մեզ համար սուրբ է՝ անկախ այն հանգամանքից՝ անմշակ է, թէ մշակուած: Յուլիսի 3-ին Կիւմրիի այցելութեան ընթացքին նման յայտարարութեամբ հանդէս եկած է ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սեյրան Օհանեան, պատասխանելով լրագրողներու այն հարցին, թէ արդեօ՞ք կորսնցուցած տարածքները իսկապէս անմշակ են, ինչպէս ՀՀԿ-ականները կը պնդեն:

«Այդ հողերը, այդ մի քանի դիրքերը գտնուում են Պաշտպանութեան Բանակի վերահսկողութեան, ազդեցութեան տակ եւ անհրաժեշտութեան դէպքում արագ նախաձեռնողական գործողութիւններով լիարժէքօրէն հետ վերադարձնելու ունակութեան շրջանակներում» - ըսած է նախարարը:

Թէ ինչո՞ւ այդ պարագային ետ չենք վերադարձնել այդ տարածքները, Սեյրան Օհանեան անպատասխան ձգեց այդ հարցը:

Ապրիլեան քառօրեայ պատերազմէն ետք, նախագահ Սերժ Սարգսեան յայտարարեց, որ հայկական կողմը կորսնցուցած է 800 հեկտար տարածք: Իսկ իշխող կուսակցութեան ներկայացուցիչները կը պնդեն, որ այդ տարածքները որեւէ նշանակութիւն չունին եւ անմշակ են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Պետական Պարտքը Գողութեան Դիմաց

ՅԱԿՈԲ ԲԱԿՄԱՆԵԱՆ

Տնտեսական մրցակցութեան պաշտպանութեան յանձնաժողովի նախագահ Արտակ Շաբոյեանն Արցախի նախագահ Բակո Սահակեանի հետ հանդիպմանը յայտարարել է, թէ կ'աջակցեն, որ Արցախի գործարարները կարողանան մուտք գործել նոր շուկաներ:

Հօր է հնչում՝ Արցախի գործարարները մուտք գործեն նոր շուկաներ: Բայց երբ ուշադրութիւն են դարձնում, թէ ով է դա ասում՝ տնտեսական մրցակցութեան պաշտպանութեան յանձնաժողովի նախագահը, յայտարարութիւնը դառնում է գաւելատալի:

ՏՄՊՊՀ յայտարարութիւններն այդպիսի բնույթ են ստացել այն բանից յետոյ, երբ վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանը յայտարարել է, որ Հայաստանում մենաշնորհներ չկան: Ինչպէս յայտնի է, նա այդ մասին յայտարարեց մի քանի շաբաթ ուսումնասիրութիւններից յետոյ: Մայիսի 12-ի ելոյթից յետոյ նա երեք շաբաթ ժամանակ էր տուել մենաշնորհները ուսումնասիրելու համար, իսկ երեք շաբաթ անց էլ յայտարարեց, թէ ժողովուրդը կարծում է, թէ մենաշնորհներ կան, բայց իրականում դրանք չկան:

Ապահովել տնտեսական իրական ազատութիւն, բացել հանրութեան ստեղծագործական պոտենցիալի իրացման ճանապարհները եւ ապահովել դրանցում խաղի օրինական կանոնների կիրառումը, եւ հասարակութիւնն ինքը ոչ միայն կը լցնի Հայաստանն էլ, Արցախն էլ, այլ կը գտնի նաեւ նոր շուկաներ

Ընդ որում, պարզուեց, որ ոչ միայն մենաշնորհներ չկան, այլ Հայաստանում նաեւ տնտեսական մրցակցութեան պաշտպանութեան յանձնաժողով չկայ: Որովհետեւ, եթէ այդպիսի յանձնաժողով կայ, ապա Յովիկ Աբրահամեանը Մայիսի 12-ի իր «պատմական» ելոյթում եւ դրան յաջորդած զարգացումներում գոնէ մի փոքր պէտք է յղում աներ այդ յանձնաժողովին, որովհետեւ ի վերջոյ ենթադրուում է, որ ՏՄՊՊՀ-ն պէտք է լաւագոյնս պատկերացներ՝ մենաշնորհ կայ, թէ չկայ: Բայց Յովիկ Աբրահամեանը դրսեւորեց այնպիսի պահանջ, որ պարզուեց՝ Հայաստանում ոչ միայն մենաշնորհ չկայ, այլ նաեւ տնտեսական մրցակցութեան պաշտպանութեան յանձնաժողով:

Հիմա այդ յանձնաժողովի նախագահն այցելել է Արցախ ու խօսում է այն մասին, թէ ամէն ինչ կ'անեն Արցախի գործարարների համար նոր շուկայ գտնելու համար:

Օրինակ, ի՞նչ է անելու յանձնաժողովի նախագահ Արտակ Շաբոյեանը: Այդ յանձնաժողովը նոր շուկայ գտնելու համար է, թէ Հայաստանում տնտեսութեան մրցակցայնութիւնը պաշտպանելու, մրցակցութեան սկզբունքի խախտումներին հետեւելու եւ արձագանքելու: Թէ՞ քանի որ Յովիկ Աբրահամեանը յայտարարել է, որ մենաշնորհ չկայ, ՏՄՊՊՀ-ն այլեւս փոխում է պրոֆիլային

ուղղութիւնն ու սկսում է զբաղուել գործարարների համար նոր շուկայ ապահովելով:

Այս իրավիճակը դրսեւորում է Հայաստանի տնտեսութեան, տնտեսական քաղաքականութեան ամբողջ անլրջութիւնը: Այդ քաղաքականութիւնն առկայ է միայն հռչակագրային յայտարարութիւնների տեսքով, իսկ իրականում տնտեսական քաղաքականութեան կառուցուածքի որեւէ օղակ զբաղուած չէ իր իրական գործառնութիւնը եւ անում է պարզապէս հերթապահ, ահանջահանոյ յայտարարութիւններ:

Այդ պատճառով էլ Հայաստանի տնտեսութեան վիճակը ներկայում այնպիսին է, որ հնարաւոր է գոյութիւն պահպանել առաւելապէս արտաքին պարտքի աւելացման միջոցով: Դա է Հայաստանի տնտեսական քաղաքականութեան միակ աշխատող ֆունկցիան, չաղաւաղուած կամ չնենգափոխուած միակ գործառնութիւնը:

Բանն այն է, որ արտաքին պարտքը Հայաստանի համար դարձել է փոխհատուցում՝ Հայաստանից գողացուողի, Հայաստանի տնտեսական հնարաւորութիւնների եւ ռեսուրսների մսխման «փոխհատուցումը»: Քանի որ Հայաստանի տնտեսութիւնը դրուել

է ընդամէնը մի քանի տասնեակ անձանց հարստացման ռեժիմի վրայ, քանի որ տնտեսական քաղաքականութիւնն իրականացում է այդ ելակէտով ու առաջնահերթութեամբ, եւ քանի որ այդ մարդիկ արդէն դատարկում են Հայաստանի տնտեսութեան հիմքը՝ քանի որ վրայիւր խժեւել են ամբողջութեամբ, մեծանում է դատարկուածը ինչ որ բանով լցնելու անհրաժեշտութիւնը: Իսկ դա հնարաւոր է լցնել արտաքին պարտքով:

Կայ իհարկէ մէկ այլ տարբերակ՝ դադարեցնել գողութեան եւ մսխման ռեժիմը, ապահովել տնտեսական իրական ազատութիւն, բացել հանրութեան ստեղծագործական պոտենցիալի իրացման ճանապարհները եւ ապահովել դրանցում խաղի օրինական կանոնների կիրառումը, եւ հասարակութիւնն ինքը ոչ միայն կը լցնի Հայաստանն էլ, Արցախն էլ, այլ կը գտնի նաեւ նոր շուկաներ:

Բայց դա նշանակում է, որ տնտեսական քաղաքականութեան կառուցները պէտք է դադարեն սպասարկել մի քանի տասնեակ անձանց շահն ու ծառայեն հանրային, պետական շահին: Բայց այդ անձինք հանրային եւ պետական շահի համար չէ, որ քառորդ դար ուզուրպացրել են Հայաստանի իշխանութեան օղակները եւ դրանք վերածել հռչակագրային ցուցանակների:

«ԼՐԱԳԻՐ»

«Քոստա Երկիրն» Ու Գազիկ Խաչատրեանները

Թ.Ա.ՄԱՐ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Hetq.am պարբերականը ուշադրաւ ու աղմկահարուց յօդուած է հրատարակել Հայաստանի մեծահարուստներից մէկի կարողութիւնների մասին: Ըստ նշեալ հրատարակման՝ Ֆիլանսների նախարար Գազիկ Խաչատրեանի որդիներ Գուրգէնը (ծն. 1983 թ.) եւ Արտիոմը (ծն. 1986 թ.), 2010-ին շքեղ առանձնատուն են գնել Լոս Անձելոսի Վեսթվուդ (Westwood) թանկարժէք թաղամասում: Ըստ hetq.am-ի, հսկայական բիզնեսների ու միլիոնաւոր տոլարների համող ունեցուածքի հետեւանքով մամուլի կողմից «սուպերնախարարի» անուն ստացած Գազիկ Խաչատրեանի հետ բազմաթիւ ընկերութիւններ են առնչուում, որոնք, սակայն, զբաղուած են նրա հարազատների անուններով՝ «Շուքոմ», «Մեգաֆոլդ», «Ապելլոն», «Մեգամոթոր», «Մեգասպորտ», «Խրոնոգրաֆ», «Գալաքսի Կոնցեն», «Չիմեզ» եւ այլն: Սրանցից մի քանիսի մէջ մասնակցութիւն ունեն նաեւ Գուրգէնն ու Արտիոմը: Վերջիններս իրենց կանանց հետ զբաղուած են Տէրեան 66 հասցեում՝ տարբեր բնակարաններում: Տէրեան 66-ը մետրոյի «Երիտասարդական» կայարանի հարեւանութեամբ գտնուող «HSBC» բանկի բարձրադասակ է: Սակայն Լոս Անձելոսի 355 South Mapleton Drive հասցէի համեմատութեամբ Տէրեան 66-ը, hetq.am-ի բնորոշմամբ՝ աղքատանոց է:

Գազիկ Խաչատրեանի գործունէութեան ու կարողութիւնների մասին առաջին անգամ չեն մամուլում տեղեկութիւններ հրատարակում: Հայաստանում վաղուց էին քննարկուում տեղեկութիւններն այն մասին, որ նրա առանձնատանում Ֆիլիպինոսներն են աշխատում, որոնք Հայաստանցիների հետ շփուածների մէջ չեն մտնում, հետեւաբար այդ Խաչատրեանների ընտանիքի ցոփ ու շուստ կեանքի մասին տեղեկութիւններն առանձնապէս դուրս չեն գալիս նրանց բնակարանի պատերից:

Շրջանաւազում են աւելի թարմ տեղեկութիւններ: Մի որոշ ժամանակ նա Խաչատրեանները Սպանիայում են որոշել բնակարան ձեռք բերել, եւ այն բանից յետոյ, երբ միջնորդները 3 միլիոն եւրոյանոց առանձնատուն են գտել, պարզուել է, Խաչատրեանների ինքնասիրութիւնը վիրաւորել են... Թէ՛ «3 միլիոն եւրոյանոց առանձնատուն ի՞նչ պէտք է լինի, կարգին տուն գտէք...»:

Ժամանակի, երբ լարուած են եղել «Գրանդ Տրեֆալո» ընկերութեան նախագահ, Հրանտ Վարդանեանի եւ Գազիկ Խաչատրեանի յարաբերութիւնները, վերջինս

մտերիմների միջավայրում պատմել է, որ ուղղաթիւններ է բերել Հայաստան, որոնց օգնութեամբ նկարահանել է Գազիկ Խաչատրեանի հայաստանեան ունեցուածքը:

Հիմա Գազիկ Խաչատրեանի կարողութիւնների մասին հրատարակումն, իհարկէ, մի կողմից դրական է, թէեւ մեծ հաշուով, նորութիւն չի հայաստանցիների համար: Բայց ո՞րն է այդ իրականութեան սիւննակը... Գազիկ Խաչատրեանից ունեցուածքը խլելն ու ի շահ պետութեան, բանակի, հասարակութեան օգտագործելը:

Հագիւ թէ: Մեր օրերում կարգազանց պաշտօնեաները զրկուում են պաշտօններից, բայց կատարած շարաշահումների համար ոչ միայն չեն պատժուում, այլեւ քիչ անց նոյն մարդիկ յայտնուում են այլ պաշտօնների:

Հետեւաբար, շատ հնարաւոր է, որ Գազիկ Խաչատրեանի ունեցուածքը, պարզապէս, ինչ-որ մէկին՝ իշխանութեան վերեւներում հանգիստ չի տալիս, այն վերաբաշ-

Շաբ.ը էջ 18

Advertisement for MASSIS Weekly, Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA. Includes contact information, address (1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA 91104), phone (626) 797-7680, and subscription rates.

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր ինչ արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ Չելսիսնքեան կոմիտեի Ձեկոյցին. «Հաւաքների ժամանակ Ոստիկանների Թիւն Անհամաչափ Մեծ Է Եղել

Հայաստանի ոստիկանական խիտ շարքերը ցուցրարմերու հետ դեմ-դիմաց

Անցած մէկ տարուայ ընթացքում խաղաղ հաւաքների անցկացման վայրերում ծառայութիւն իրականացնող ոստիկանների թիւն անհամաչափ մեծ է եղել: Այս մասին նշուել է Հայաստանի Հելսինքեան կոմիտէի պատրաստած զեկոյցում:

Ըստ այդմ, դիտարկելով 2015 թվականի Յունիսի 30-ից 2016-ի Յունիսի 30-ն ընկած ժամանակահատուածում երեւանում, Վանաձորում եւ Գիւմրիում կազմակերպուած 126 հաւաքները՝ կազմակերպութիւնը հաւաքների վայրերում ներկայ ոստիկանների անհամաչափ մեծաթիւ լինելը «Վարչարարութեան հիմունքների եւ վարչական վարոյթի մասին» ՀՀ օրէնքի սկզբունքների խախտում է որակել:

Ըստ զեկոյցի՝ նշուած ժամանակահատուածում շարունակուել են խաղաղ հաւաքների մասնակիցների անհարկի ձեռքարկութիւնները, որոնց նպատակը եղել է անձանց՝ տուեալ հաւաքներին մասնակցութիւնը խափանելուն:

«2015 թվականի Յունիսի 23-ին Բաղրամեան պողոտայում «Էլեկտրիկ Երեւան» հաւաքի ըն-

թացքում ոստիկանութեան ոչ իրաւաչափ գործողութիւնների առիթով յարուցուած քրէական գործը դեռ գտնուում է նախաքննութեան փուլում:

Որեւէ ոստիկան պատասխանատուութեան չի ենթարկուել նաեւ 2015 թ. Յունուարի 15-ին Ազատութեան հրապարակում՝ ի յիշատակ Գիւմրիում սպանուած Աւետիսեանների ընտանիքի կազմակերպուած մոմավառութիւն-հաւաքը դադարեցնելու եւ մասնակիցներին անհիմն բերման ենթարկելու համար: Համաձայն ուսումնասիրութեան՝ խաղաղ հաւաքներին մասնակցում են նաեւ քաղաքացիական հագուստով ոստիկաններ, որոնք, ի տարբերութիւն նախորդ տարիների, դիտարկուող այս ժամանակահատուածում բռնութիւն չեն կիրառել հաւաքի մասնակիցների նկատմամբ», - ասուած է զեկոյցում:

Հելսինքեան կոմիտէն ոստիկանութեանը յորդորում է ձեռնպահ մնալ անհամաչափ ուժի եւ բռնութեան կիրառումից, անհարկի եւ չարդարացուած ձեռքարկութիւններից:

Խուզարկութիւններ «Նոր Հայաստան»-ի Տասնեակ Անդամների Ու Նրանց Հարազատների Տներում

Սա քաղաքական հետապնդում է «Նոր Հայաստան» շարժման անդամների նկատմամբ, ասաց Վարուժան Աւետիսեանը:

Ժիրայր Սեֆիլեանի դէմ յարուցուած քրէական գործի շրջանակներում մի շարք խուզարկութիւններ են կատարուել «Նոր Հայաստան» ընդդիմադիր շարժման տասնեակ անդամների ու նրանց հարազատների տներում:

Ինչպէս «Ազատութեան»-ը յայտնեց շարժման անդամ Վարուժան Աւետիսեանը, իրաւապահները ձեռքարկուել են ազատամարտիկ Պաւել Մանուկեանի եղբորը՝ Թաթուլ Մանուկեանին, որի բնակարանում յայտնաբերուել են փամփուշտներ:

Նա փոխանցեց, որ բացի Թաթուլ Մանուկեանի բնակարանից, միւսների բնակարաններում խուզարկութեան արդիւնքում ապօրինի իրերը չեն յայտնաբերուել:

Պաւել Մանուկեանն ասաց, որ վաղ առաւօտեան, իրաւապահները, մոտք գործելով իր բնակարան ու մօտ երկու ժամ խուզարկութիւն անցկացնելով, ձեռնուռնայն հեռացել են՝ իրեն որպէս վկայ հրաւիրելով հարցաքննութեան Սեֆիլեանի դէմ յարուցուած քրէական գործի շրջանակներում:

«Յետոյ հրաւիրեցին Քննչական կոմիտէ, փորձեցին կապել Ժիրայր Սեֆիլեանի եւ այդ ութ հոգու հետ արհեստական կապ փորձեցին ստեղծել, բայց բացի Ժիրայր Սեֆիլեանից եւ Սասուն Կիրակոսեանից, ես ոչ մէկին չեմ ճանաչում: Կարող է դէմքով տեսնեմ ու ասեմ, որ ինչ-որ տեղ տեսել եմ», - ասաց Պաւել Մանուկեանը:

Ազատամարտիկը շեշտում է՝ եղբայրը կապ չուներ «Նոր Հայաստան» շարժման գործունէութեան հետ:

Նորաստեղծ ԳԱԼԱ-ի Նպատակներից Է Լեզիտիմ Իշխանութեան Ձեւաւորումը

Գիւմրիում տեղի է ունեցել ԳԱԼԱ կուսակցութեան հիմնադիր համագումարը:

«Գաղափարակից լիբերալների ալեանս» կամ ԳԱԼԱ կուսակցութեան հիմնադիր համագումարի ժամանակ նախաձեռնող խմբի անդամները բացատրեցին, թէ ինչու է ԳԱԼԱ հեռուստաընկերութեան հիմնադիրը, նաեւ մի քանի լրագրողներ, մտնում քաղաքականութիւն:

«ԳԱԼԱ կուսակցութեան առաջնահերթութիւններն են՝ ժողովրդավարական, ազատ եւ արդար ընտրութիւնների անցկացումը, դրանց արդիւնքում լեզիտիմ եւ պատասխանատու իշխանութեան ձեւաւորումը, մարդու եւ քաղաքացու ազատ, անվտանգ եւ ապահով ապրելու, արարելու հնարաւորութիւնների ստեղծումը, մարդու արժանապատիւ կեանքի համար անհրաժեշտ պայմանների ապահովումը», - ասաց նախաձեռնողներից մէկը:

Կուսակցութիւնը մասնակցելու է Գիւմրիում կայանալիք քաղաքացիների ընտրութիւններին: Այժմ քաղաքական ուժերի հետ հնարաւոր համախմբման հարցերով բանակցութիւններ է սկսել: Աշխարհ Գիւմրիում եւ Վանաձորում կայանալիք ՏԻՄ ընտրութիւնները, յիշեցնենք, անցկացուելու են համամասնական ընտրակարգով:

ԳԱԼԱ-ի հիմնադիր համագումարում կուսակցութեան վարչութեան նախագահ ընտրուեց Վահան Խաչատրեանը՝ նոյնանուն հեռուստաընկերութեան հիմնադիրը: Արդէն յայտնի է, թէ ով է զլիաւորելու նորաստեղծ կուսակցութեան ընտրական ցուցակը: Այս հարցին ի պատասխան, Խաչատրեանը նշեց, թէ գոնէ իրեն քաղա-

քապետի աթոռին չի տեսնում: «Հիմա ընթանում են բանակցութիւններ, քանի որ դեռ կոալիցիա չի ստեղծուել, հիմա կոռեկտ չէ ինչ-որ մէկի անունը տալ: Հենց կ'ունենանք կոալիցիա, կը հասկանանք, թէ ով է մեզ միանում, դրանից յետոյ նոր կ'որոշենք թիւ մէկի խնդիրը», - ասաց Խաչատրեանը: Իսկ եթէ չյաջողուի՞ համախմբուել: Այս հարցին էլ պատասխանելով՝ Վահան Խաչատրեանը նշեց, թէ իշխանութիւնների ցանկութիւնն էլ հենց դա է՝ «Մենակ կը կրենք, ինչու ոչ, վստահ եմ»:

ԳԱԼԱ-ն խորհրդարանական ընտրութիւններին եւս մասնակցելու է: Առաջիկայում կուսակցութիւնը կ'ընդլայնի գործունէութիւնը՝ այլ բնակավայրերում եւս հիմնելով գրասենեակներ: Համագումարի ընթացքում խօսուեց իշխանափոխութեան, լեզիտիմ իշխանութիւն ձեւաւորելու, նաեւ Գիւմրիի՝ «ընդդիմադիր քաղաք լինելու ֆենոմենի» մասին. իշխող ուժը վերջին մի քանի համապետական ընտրութիւններում այնտեղ պարտութիւն է կրել: Արդե՞ք ԳԱԼԱ կուսակցութիւնը իշխանափոխութեան գործընթաց է սկսում «ընդդիմադիր» քաղաքից: «Էկեք էդպէս վերամբարձ բաներ չասենք, ընդհանրապէս շատ չեմ խօսում, գործ եմ անում: Գլուխներս կախ, կամաց-կամաց անում ենք մեր գործը», - հարցին այսպէս պատասխանեց Վահան Խաչատրեանը:

Գիւմրիի քաղաքացիների ընտրութիւններին մասնակցելու մտադրութեան մասին արդէն յայտարարել են նաեւ ՀՀԿ-ն, ԲՀԿ-ն, «Քաղաքացիական պայմանագիր»-ը, «Ժառանգութիւն»-ը, «Հայկական վերածնունդ»-ը եւ «Լուսաւոր Հայաստան»-ը:

«Ունենք Շատ Լաւ Սահմանադրութիւն, Բայց Երջանիկ Հարուստներ Ու Դժբախտ Աղքատներ».- Սահմանագրագէտ

Մենք ունենք շատ լաւ, ժողովրդավարական սահմանադրութիւն, բայց ունենք երջանիկ հարուստներ ու դժբախտ աղքատներ: Լրագրողների հետ հանդիպմանը, Յուլիսի 5-ին՝ սահմանադրութեան օրը, նման կարծիք յայտնեց սահմանադրագէտ Վարդան Ալվազեանը:

«Սահմանադրութեան երրորդ յօդուածն ասում է, որ մարդ բարձրագոյն արժէք է համարուում, բայց սոցիալական անմխիթար վիճակում գտնուող հասարակութեան համար այս յօդուածը մշտապէս ոտնահարուում է:

Եթէ մարդ բարձրագոյն արժէք է համարուում, ապա նա արժանավայել պէտք է ապրի պետութեան մէջ», - ասաց նա՝ նշելով, որ եթէ հասարակութիւնը բարեկեցիկ չէ, դրանից է բխում մնացած իրաւունքների իրականացումը:

Սահմանադրագէտի խօսքով՝ լաւ կը լինէր, որ մեր Սահմանադրութիւնն էլ շուէյցարական Սահմանադրութեան պէս մի կէտ ունենար, որում ասում է, որ եթէ ազգը ուզում է լինել հզօր, առաջին հերթին պէտք է ապահովի թոյլերի բարեկեցութիւնը:

«Օրինակ՝ մարդն ունի բարձրագոյն կրթութեան իրաւունք, բայց չունի ուսման վարձի գումարը, այդ իրաւունքը ոչ մատչելի է

դառնում: Առաջին հայեացքից՝ ոչ Սահմանադրութիւնն է մեղաւոր, ոչ էլ պետութիւնը: Բայց եթէ Սահմանադրութիւնը դներ այս խնդիրը գաղափարական առումով, այս հիմքի վրայ տնտեսական համակարգն էլ այլ կը լինէր, սրանից բխող երեւոյթներն էլ», - ասաց Ալվազեանը՝ յակելով, որ եթէ հարստութեան կուտակման մշտադիտարկման կառուցակարգեր չկան Սահմանադրութեամբ, ապա այդ տնտեսութիւնը չի կարող ծառայել հասարակութեանը:

Սահմանադրագէտի խօսքով՝ մեր ունեցած Սահմանադրութիւնը նախորդներից որակական առումներով բարձր է, սակայն դրա՝ կեանքի կոչելու համար իրաւամտածողութեան պետական մակարդակ է անհրաժեշտ:

«Պետական այրերը բոլորը սահմանադրութեան եւ արժէքների վերաբերեալ պէտք է ունենան օբիեկտիւ ընկալումներ, ոչ թէ սուբեկտիւ, որ իւրաքանչիւր պաշտօնեայ այն մեկնաբանի այնպէս, ինչպէս ինքն է ուզում: Այս վարքագծով դժուար թէ ունենանք դրական անդրադարձ, քանի որ այս քաղաքական անցուղարձը կրկէս է յիշեցնում, խաթարում է հասարակութեան իրաւամտածողութիւնը», - ասաց նա:

ԼՈՒՐԵՐ

Լեռնային Ղարաբաղում Ռազմական Բախումների Վերսկսումը Շատ Աւելի Կործանարար Կարող է Լինել

Ղարաբաղում ռազմական բախումների վերսկսումն ամենայն հավանականությամբ շատ աւելի կործանարար կը լինի եւ աւելի շատ զոհեր կը լինեն: Նման կարծիք են յայտնել Միջազգային ճգնաժամային խմբի (International Crisis Group) փորձագետները իրենց կայքում հրատարակուած Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան վերաբերեալ զեկոյցում:

Առնուազն 2011 թուականից ի վեր Լեռնային Ղարաբաղում շփման գծում եւ հայ-ատրպէյճանական սահմանին ռազմական էսկալացիան ցոյց էր տալիս, որ պէտք չէր զարմանալ, երբ տեղի ունեցան ապրիլեան խոշոր բախումները: Այդ բախումների ընթացքում կիրառուած զէնքի եւ զրանցուած զոհերի փաստը եւ այն ակնյայտ սպառնալիքը, որ աւելի ուժեղ սրացումը կարող է ներքայել հարեւան հօր երկրներին, կենտրոնացրել են միջազգային կարեւոր դերակատարների այդքան անհրաժեշտ քաղաքական ուղղորդութիւնը եւ հնարաւորութիւն եւ ստեղծել յաճախ սխալմամբ սառած անուանուող հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորում գտնելու համար:

ցը վերսկսելու համար: Այնուամենայնիւ, յաջորդիւ Սանկտ Պետերբուրգում Յունիսի 20-ին տեղի ունեցած բանակցութիւններից յետոյ հրատարակուած յայտարարութիւնը ցոյց է տալիս, որ գործընթացին հաղորդուած թափն արդէն, հաւանաբար, թուլանում է: Փորձագետները նշում են, որ Մինսկի խմբի բոլոր համանախագահները պէտք է ներգրաւուեն միջնորդութեան ջանքերում բարձրաստիճան քաղաքական մակարդակով դրանց անհրաժեշտ կշիռը եւ հրատապութեան զգացումը հաղորդելու համար:

Վերսկսուած ռազմական էսկալացիան հաւանաբար շատ աւելի կործանարար կը լինի, քան ապրիլի բռնկումը, նշում են փորձագետները: Լուրջ վտանգ կայ, որ կ'օգտագործուեն հեռահար երկիր-երկիր հրթիռներ եւ զոհերի թիւը, յատկապէս քաղաքացիական բնակչութեան շրջանում, շատ աւելի բարձր կը լինի՝ յողային առաւելութիւն պետք բերելու վճռական փորձի անտճառով:

Ըստ կազմակերպութեան փորձագետների՝ ԼՂ հակամարտութեան համապարփակ կարգաւորման ուղղութեամբ առաջընթացը հնարաւոր դարձնելու համար հարկաւոր է նաեւ զուգահեռ քայլեր ձեռնարկել վստահութեան եւ անվտանգութեան ապահովման ուղղութեամբ, ներառեալ՝ ԵԱՀԿ հետաքննական մեխանիզմների ստեղծումը: Փորձագետները նշում են նաեւ, որ հարկաւոր է նախնական աշխատանքներ իրականացնել ապագայում խաղաղապահ ուժերի տեղակայման ուղղութեամբ, իսկ ԵՄ-ն պէտք է շարունակի իր ուժեղ քաղաքական աջակցութիւնը տրամադրել Մինսկի խմբին, ինչպէս նաեւ պլանաւորի հակամարտութեանը յաջորդող փուլում փորձագիտական եւ ֆինանսական աջակցութիւնը: Փորձագետները նաեւ նշում են, որ ԱՄՆ-ն եւ ԵՄ-ն պէտք է յորդորեն թուրքիային իր յայտարարութիւններում եւ գործողութիւններում աջակցել խաղաղ կարգաւորման գործընթացում առաջընթաց գրանցելու համար Մինսկի խմբի համանախագահներին իրականացրած ջանքերին:

Ապրիլեան բախումներից յետոյ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի հասարակութիւններն աւելի պատրաստ են ռազմական լուծման, քան 25 տարուայ ընթացքում որեւիցէ այլ ժամանակ:

«Միջազգային հանրութիւնը պնդում է, որ թուրքիան պէտք է քայլեր ձեռնարկի իր յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ կարգաւորելու, այդ թւում սահմանները բացելու ուղղութեամբ առանց նախապայմանների: Բայց, քանի որ թուրքիան դա կապել է կարգաւորման բանակցութիւններում առաջընթացի հետ, Անկարան պէտք է անուազն յստակեցնի, թէ ինչ առաջընթաց է ակնկալում եւ դրան համապատասխան պարտաւորութիւններ ստանձնի», - նշուած է զեկոյցում:

Չեկոյցում նշուած է, որ միջազգային խաղաղորդների շահերը համընկնում են Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման հարցում առաջընթաց խթանելու համար, բայց Մոսկուան, որն իրեն դիրքաւորում է որպէս կարեւոր միջնորդ եւ անվտանգութեան երաշխաւորող, նաեւ փորձում է դրա միջոցով ուժեղացնել իր ռազմավարական դիրքը իր համար հետաքրքրութիւն ներկայացնող տարածաշրջանում՝ այդ թւում նաեւ Բաքուի հետ աւելի սերտ յարաբերութիւններ հաստատելով: Աւելին, մինչդեռ Մոսկուան քաղաքական կամք եւ հեղինակութիւն ունի նպաստելու կարգաւորման գործընթացին, նրա տարածաշրջանային դերը պառակտիչ է եղել, այդ պատճառով նրան հարկաւոր են միւս համանախագահները՝ գործընթացն իսկապէս վստահելի դարձնելու համար:

Միջազգային ճգնաժամային խմբի փորձագետներն, այնուամենայնիւ, նշում են, որ այս բոլոր քայլերը դեռեւս չեն կարող նշանակել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան վերջնական լուծում: Բայց եթէ լինեն արագ եւ համակարգուած գործողութիւններ Ատրպէյճանին տարածքների վերադարձի, անվտանգութեան եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջանկեալ կարգավիճակի երաշխաւորման վստա-

Սերժ Սարգսեանն ԱՄՆ Անկախութեան Օրուայ Առթիւ Այցելել է Հայաստանում ԱՄՆ Դեսպանի Կեցավայր

Սերժ Սարգսեան Ամերիկայի Անկախութեան օրուայ առթիւ, կ'այցելէ ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Միլսի կեցավայր

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանը, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների Անկախութեան օրուայ առթիւ, այցելել է Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանի կեցավայր: Սերժ Սարգսեանը տօնի կապակցութեամբ շնորհաւորել է դեսպան Ռիչարդ Միլսին եւ ի դէմս նրա՝ դեսպանատան աշխատակիցներին ու Միացեալ Նահանգների ամբողջ ժողովրդին, յաջողութիւններ մղթել հայ-ամերիկեան յարաբերութիւնների շարունակական զարգացման ու ամրապնդման գործում:

յետոյ էլ երկկողմ միջպետական յարաբերութիւնները կը շարունակեն դինամիկ զարգանալ: Դեսպան Ռիչարդ Միլսը շնորհակալութիւն է յայտնել ՀՀ նախագահին այցելութեան եւ շնորհաւորանքի համար: Նա նշել է, որ անցած քսանհինգ տարիներին ուղղորդութեամբ հետեւել է Հայաստանի զարգացումներին եւ համակարծիք է նախագահ Սարգսեանի հետ՝ այդ ժամանակաշրջանում Հայաստանի արձանագրած ձեռքբերումների հարցում:

Հանրապետութեան նախագահը բարձր է գնահատել Միացեալ Նահանգների ներդրումը Հայաստանի անկախացումից ի վեր երկրի անտեսութեան զարգացման, ժողովրդավարութեան ամրապնդման, քաղաքացիական հասարակութեան կայացման գործում եւ ընդգծել, թէ լիալոյս է՝ ԱՄՆ նախագահական շնորհութիւններից

ԱՄՆ դեսպանն ընդգծել է, որ Հայաստանի քաղաքացիները, իրաւամբ, կարող են հպարտանալ անցած քառորդ դարի ընթացքում թէ՛ տնտեսական, թէ՛ սոցիալական, թէ՛ քաղաքական ոլորտներում Հայաստանում արձանագրուած առաջընթացով, եւ ուրախ է, որ այդ ամէնում ինչ-որ չափով մասնակցութիւն են ունեցել ԱՄՆ կառավարութիւնն ու ժողովուրդը:

Հայաստանում Ռու Օդաչուները Սկսել Են Տակտիկական Վարժանքների Պատրաստութիւնը

Հայաստանում տեղակայուած՝ Ռուսաստանի Հարաւային ռազմական օկրուգի էրեբունիի աւիաբազայի կործանիչների եւ բանակային աւիացիայի ռուս օդաչուները սկսել են լայնածաւալ տակտիկական վարժանքների ինտենսիւ գործնական նախապատրաստութիւնը: Վարժանքներն ընթանալու են Յուլիսի կէսին «Կամխուղ» եւ «Ալագչազ» հրաձգարաններում:

նացնում նուազագոյն եւ առաւելագոյն թոյլատրելի բարձրութիւնների վրայ, մշակում են օդային մարտի եւ ցամաքային օբեկտները գրոհելու առաջադրանքները: Թռիչքներն իրականացուած են օդակներով, գոյգերով եւ առանձին գիշերային եւ ցերեկային ժամերին բարձր լեռնային «էքստրեմալ» պայմաններում:

Ինչպէս NEWS.am-ը տեղեկանում է Հարաւային ռազմական օկրուգի մամուլի ծառայութիւնից, Մի-29 կործանիչների, հարուածային Մի-24 ուղղաթիւնների, եւ Մի-8ՄՏ գրոհիչ ուղղաթիւնների օդաչուները ուսումնասիրական թռիչքներ են իրական-

Երեւանի Սէջ Հաստատուելիք

Շարունակուած էջ 1-էն
ըսաւ Նալբանդեան:
Յառաջիկայ Հոկտեմբերին Երեւանի մէջ տեղի պիտի ունենայ ՀԱՊԿ երկիրներու նախագահներու հանդիպումը եւ կը սպասուի, որ այդ գագաթնաժողովին այդ ռազմավարութիւնը վերջնականապէս

կը հաստատուի:
Հայաստան 1992-էն ի վեր կը համագործակցուի ՆԱԹՕ-ի հետ՝ միանալով Հիւսիսատլանտեան Համագործակցութեան Խորհուրդին, իսկ 1994-էն ասդին Երեւան ներգրաւուած է դաշինքի «Գործընկերութիւն Յանուն Խաղաղութեան» ծրագրին մէջ:

հեղի մեխանիզմների ներդրման ուղղութեամբ, հնարաւոր է, որ խաղաղութեան գործընթացը դուրս գա ներկայիս փակուղուց:

Լոս Անջելեսում Հայաստանն Էր Պակասում Նեղից Ու Ստեփանը Պատմում Են Երեւան Տեղափոխուելու Մասին

«Մամ Ջան, մի՛ լացի: Ես գնում եմ իմ սրտի երկիրն ապրելու. ես գնում եմ ինձ թթուածին տուող երկիրն ապրելու»: Նեղի Մարտիրոսեանի ֆեյսբուքեան գրառումն է: Նա Յունիսի 27-ից ամուսնու եւ 2-ամեայ դստեր հետ մշտական բնակութիւն է հաստատել Հայաստանում:

1999թ. Նեղին ու Ստեփանն իրենց ընտանիքներով տեղափոխուում են ԱՄՆ-ում ապրելու: Մի քանի բարձրագոյն կրթութիւն ստացած Նեղին ու Ստեփանն այս տարիների ընթացքում ամէն օր մտածում էին Հայաստան տեղափոխուելու մասին: Ամուսնանալուց յետոյ ամուսիններով որոշում են կայացնում մշտապէս տեղափոխուել հայրենիք:

«Հայաստան տեղափոխուելու որոշումը ես կայացրել էի 17 տարի առաջ, իհարկէ, այդ ժամանակ չգիտէի, որ բալիկիս հետ կը վերադառնամ: Երբ ոտք եմ դրել Միացեալ Նահանգներ, այդ օրուանից երազել եմ Հայաստան վերադառնալու մասին, ի սրտէ եմ երազել, ամէն օր եմ երազել եւ տարիների ընթացքում երազը դարձել է ծրագիր: Ոչ թէ սրտնեղել եմ, այլ իմ առաջ նպատակներ եմ դրել, որ համեմ սրան, նրան, որ լինել աւելի ուժեղ մարդ, աւելի շատ կարողութիւններ ու փորձ ունենամ, որ աւելի լաւ ծառայեմ իմ ժողովրդին», - ասում է 34-ամեայ Նեղին:

ԱՄՆ-ում Նեղին ու Ստեփանն ունէին բարձր վարձատրուող աշխատանք, լաւ կարիերա ապահովելու հնարաւորութիւն: Սա-

Հայրենիք տեղափոխուած Սարգսեաններու ընտանիքը

կայն ինչպէս իրենք են շեշտում, Լոս Անջելեսում իրենց Հայաստանն էր պակասում: Երեւանում ամուսինները դուրս են գալիս փողոց եւ իրենց տանն են գզում, այստեղ ոչինչ ու ոչ ոք օտար չէ:

«Ստեփանը մի լաւ խօսք ունի. տանդ տանիքը որ ծակուում է, չես ասում՝ գնամ հարեւանի տանն ապրեմ, այնտեղ ապահով է, այլ մտածում ես տանիքը վերանորոգելու մասին: Այսինքն մենք մեր տանն ենք, սա մերն է: Վերջապէս սա այն հողն է, որի համար դարեր շարունակ մարդիկ պայքարել են: Վառ ապացոյցն էլ քառօրեայ պատերազմն է, երբ մեր զինուորները զոհուեցին, որ այս հողը մնայ իր

տեղում», - ասում է Նեղին:

Թէ ինչու են Միացեալ Նահանգներում ապահով կեանքը թողել եւ վերադարձել Հայաստան, Ստեփան Սարգսեանը մի պարզ բացատրութիւն ունի. պատմական ցանկացած ժամանակաշրջանում տարբեր երկրներ աւելի լաւ կեանք ու պայմաններ են առաջարկում, քան Հայաստանինն է, սակայն եթէ սրանով առաջնորդուէինք, ապա մեր նախնիներն էլ կը հեռանային՝ չպայքարելով իրենց անկախութեան համար:

«ԱՄՆ-ի առաջարկած պայմանները բացարձակ կարեւոր չեն: Իհարկէ, ես բիզնեսով էի զբաղում, Նեղին հետազօտութիւններով էր

զբաղում: Հիմա էլ մեր գործերն այնտեղ շարունակուում են, որը թոյլ է տալիս մեր այստեղի գործունէութիւնը շարունակելու է: Թէ ինչ կ'անենք հետագայում, ժամանակը ցոյց կը տայ: Այս պահին «Հայրենասէր կազմակերպութիւնն» ունենք, որն Արցախում բարեգործական ծրագրեր է իրականացնում. Դպրոցներ ենք կառուցում, մանկապարտէզներ եւ փորձում են զարգացնել վերաբնակեցումն Արցախում», - նշում է Ստեփանը:

Ընտանիքը Երեւանում վարձով է ապրում: Բնակարան չունեցող ընտանիքին այս հարցն այս պահին չի հետաքրքրում. կարեւորը տեղափոխուել են Հայաստանում ապրելու: Նեղի եւ Ստեփանի աղջնակը՝ 2-ամեայ Շուշին, յարմարում է նոր բնակարանին: Իր հետ ԱՄՆ-ից Հայաստան է բերել իր բոլոր խաղալիքները, միայն ժամային գօտիին է դժուար համակերպուում:

«Հայաստան գալիս մեր ծնողներին ասել ենք, որ դուք ժամանակին ձեր որոշումը կայացրել եք, հիմա էլ մենք մեր որոշումն ենք կայացնում. մեր ընտանիքն ենք կազմել եւ կարծում ենք՝ մեր ընտանիքը երջանիկ լինելու համար պէտք է ապրի Հայաստանում: Այս որոշումը կայացրել ենք նաեւ Շուշիի համար», - եզրափակում է Ստեփանը:

Ամուսինները յոյս ունեն, որ Հայաստանում գտնուելով կը կարողանան առաւել մեծ օգնութիւն ցուցաբերել արցախցիներին:

Կլէնտէյլ Էտվենթիսթ Հիւանդանոցն ու Հայաստան Հիմնադրանքը Իրատապօրէն անհրաժեշտ բժշկական պիտոյքներ կ'ուղարկեն Հայաստան եւ Արցախ

Արձագանգելով Արցախեան քառօրեայ պատերազմէն վնասուած հայ բնակչութեան բժշկական եւ մարդասիրական հրատապ կարիքներուն, վերջերս Կլէնտէյլ Էտվենթիսթ Բժշկական Կեդրոնն ու Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի ԱՄՆ Արեւմտեան Շրջանը իրենց ուժերը ի մի բերին՝ բժշկական անմիջական խնամքի պիտոյքներ հայրենիք հասցնելու համար: Այսպէս, Հիմնադրամի խնդրանքին անյապաղ ընդառաջելով, Կլէնտէյլ Էտվենթիսթ մէջ այս նպատակով գոյացուած բժշկական աշխատակազմ մը շուտով հաւաքեց հարկ եղած իրերը եւ փոխանցեց Հայաստան Հիմնադրամին, որ իր կարգին զանոնք մաքսատուէն անցուց, հայրենիք փոխադրեց, եւ բաշխեց ամենէն կարիքաւոր շրջաններուն:

Ճգնաժամային պարագաներու, ներառեալ վիրային ցնցման համար նախատեսուած պիտոյքները պիտի գործածուին՝ փամփշտահար եղած,

այրուածք ստացած, կամ պատերազմական գործողութիւններու հետեւանքով կեանքի սպառնացող այլ վնասուածք կրած բնակիչներ պատշաճօրէն խնամելու եւ անոնց վէրքերը կայունացնելու համար: Առաջուած պիտոյքներու շարքին են հրամայականօրէն անհրաժեշտ իրեր, ինչպէս օրինակ՝ օդով լեցուող դիմապարկեր (bag valve masks)՝ վիրաւորներու շնչառութիւնը վերահաստատելու համար, եւ վիրաբուժական որակի կարային ամրացուցիչներ (stitching staplers)՝ արիւնահոս վէրքերը անմիջապէս գոցելու համար: Բոլոր պիտոյքները նախատեսուած են թէ՛ հիւանդանոցային եւ թէ՛ արտահիւանդանոցային գործածութեան համար: Պիտոյքները ստանալով, հայրենի հիւանդանոցներու ու դարմանատուներու բժշկական անձանապայքները իրենց խոր երախտագիտութիւնը յայտնեցին նուիրատուներուն:

Ասիկա առաջին անգամը չէ,

որ Կլէնտէյլ Էտվենթիսթը կը գործէ Հայաստանի մէջ եւ օժանդակութիւն կը տրամադրէ անոր: Անցեալ տարի, Հայաստան Հիմնադրամին հետ համագործակցելով, Կլէնտէյլ Էտվենթիսթը բժշկական բազմաբնոյթ առաքելութիւն մը իրագործեց Նոյեմբերեանի Հիւանդանոցին մէջ: Այսպէս, Կլէնտէյլ Էտվենթիսթէն 35 վիրաբույժներէ, բժիշկներէ եւ այլ բժշկական արհեստավարներէ բաղկացած աշխատակազմ մը աւելի քան 800 հիւանդ խնամեց եւ 40 վիրաբուժութիւն կատարեց Նոյեմբերեանի Հիւանդանոցէն ներս՝ նուազ քան մէկ շաբթուայ մէջ: Առաքելութիւնը մաս կը կազմէր Հայաստանին օգնելու եւ մասնաւորաբար սահմանամերձ Տաւուշի մարզի բժշկական սպասարկութիւնները բարելաւելու գծով Կլէնտէյլ Էտվենթիսթի երկարաժամ յանձնառութեան:

«Սփիւռքահայերու եւ Կլէնտէյլ քաղաքին միջեւ գոյութիւն ունեցող կապը անբախտելի է», յայտնեց Կլէնտէյլ Էտվենթիսթ Բժշկական Կեդրոնի նախագահ եւ զլխաւոր գործադիր տնօրէն Քէվին Ռայլըրթը. «հետեւաբար երբ այս ողբերգութիւնը՝ Արցախեան քառօրեայ պատերազմը պատահեցաւ, Կլէնտէյլ Էտվենթիսթը չէր կրնար ձեռնածալ ըլլալ դէմ յանդիման այն իրողութեան, որ Արցախի մէջ մարդիկ կը ստաւապէին եւ բժշկական պիտոյքներու անյետաձգելի կարիք կար: Ասիկա նուազագոյնն էր, որ կրնայինք

ընել - բացի աղօթելէ, որ իր ուրոյն՝ աստուածային ազդեցութիւնը ունի:

«Շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Կլէնտէյլ Էտվենթիսթ Բժշկական Կեդրոնի՝ Արցախի հրատապ կարիքները հոգալու նպատակին բերած իր սրտաբուխ սատարին համար», յայտնեց Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի ԱՄՆ Արեւմտեան Շրջանի գործադիր տնօրէն Սարգիս Քոթանջյանը. «երբեմն, պատերազմական վիճակի մէջ լրջօրէն վիրաւորուածներու համար, լոկ վայրկեաններ կը բաժնեն կեանքը մահէն: Շնորհիւ Կլէնտէյլ Էտվենթիսթի հայթայթած բժշկական անմիջական օգնութեան յառաջացած պիտոյքներուն, բազմաթիւ կեանքեր պիտի փրկուին»:

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ՉԱՅՈՒԹԵԱՆ ՏԵՈՒՐ ՕՐԻՆԱԿԸ

Մուսուլի Մուրթ էջմիածին եկեղեցին լուսանկարը առնուած է 2013- թուականին

ՍԱԳՕ ԱՐԵԱՆ

Օրեր առաջ իր լրումին հասաւ Իրաքի Մուսուլ քաղաքի ՏԱՀԷՇ ահաբեկչական խմբաւորման կողմէ գրաւման երկրորդ տարին: Մինչ իրաքեան բանակը կը յայտարարէր Ֆալլուժան այդ ահաբեկչական խմբաւորման ճիրաններէն ազատագրելու մասին լուրը, Իրաքի վարչապետ Հայտար Ապատի մամլոյ ասուլիս մը տալով կը վստահեցնէր, որ իրաքեան բանակը կը պատրաստուի «արշաւել» դէպի Մուսուլ: Ապատի, որ հաւանաբար ապահովական մտահոգութիւններով չէր խօսեր գրոհի ժամկէտին մասին՝ կը վստահեցնէր, թէ ներկայ 2016 թուականի աւարտին Մուսուլը պիտի յայտարարուի ՏԱՀԷՇ-էն ազատագրուած տարածք: Խորքին մէջ առաջին անգամը չէ, որ իրաքի բարձրաստիճան պատասխանատու մը կը խօսէր Մուսուլի ազատագրման մասին, բայց եւ այնպէս այդ խօսքերը լրջութեամբ չէին ընկալուեր, մանաւանդ, որ նախքան Մուսուլի ազատագրումը կային շատ այլ շրջաններ, ինչպիսին էր Ֆալլուժան, առանց որոնց անհնար է Մուսուլ հասնիլ:

Երբ Մուսուլի մասին կը խօսուի, մեր մտքերուն մէջ կը ծագի այնտեղի հայերու պարագան: Նախքան ՏԱՀԷՇ-ի այդ շրջան մուտք գործելը Մուսուլի մէջ կ'ապրէին բազմաթիւ հայ ընտանիքներ: Կը գործէին երկու Հայ Առաքելական եկեղեցիներ եւ տեղւոյն հայութիւնը կը վարէր բարեկեցիկ կեանք

մը: Ըստ Իրաքի Ազգային Առաջնորդարանի կեդրոնական վարչութեան ատենադպիր Սարգիս Քոչունեանին, իրենց ունեցած տեղեկութիւններով՝ Մուսուլէն տեղահանուած հայութիւնը այսօրուան դրութեամբ կը գտնուի Զախօ, Էրպիլ, Հաւրէյք եւ Աւզրուկ ականներուն, ինչպէս նաեւ մայրաքաղաք Պաղատի մէջ: Քոչունեան, որ խօսած է «Արեւելք» կայքէջին՝ ըսած է, թէ իրենց տեղեկութիւններով Մուսուլի երկու հայկական եկեղեցիները ներկայիս կանգուն են եւ կը գտնուին ՏԱՀԷՇ-ի ձեռքը եւ կը գործածուին այլ նպատակներով: Քոչունեան նշած է, որ Մուսուլէն տեղահանուած հայ ընտանիքներուն թիւը կը հասնի եօթանասունի: Ըստ, անոր Պաղատի Առաջնորդարանը՝ գլխաւորութեամբ առաջնորդ Տ. Աւագ Արք. Ասատուրեանի, օժանդակութիւններ կը տրամադրէ այդ ընտանիքներուն: Քոչունեան նկատել տուած է, որ Մուսուլի հայերը, նախքան այդ ծանր դէպքերը, եղած են ինքնաբաւ եւ վարած են բարեկեցիկ կեանք: «Երբ Մուսուլի հայերուն մասին կը խօսուի, բոլորը կը վկայեն, թէ անոնք ունեւոր եւ տնտեսապէս բարեկեանք մը կը վարէին ու ոչ ոք կը սպասէր, թէ անոնք մէկ օրուան մէջ ստիպուած ըլլան լքել իրենց տուներն ու կալուածները եւ հեռանալ շրջանէն»: Քոչունեան նաեւ վկայած է, որ վերջերս Էրպիլի մէջ վախճանած Տ. Առաքել Քհնյ. Գասպարեանի ճիգերուն շնորհիւ էր, որ մուսուլցի հայերը կարողացան

ապահով կերպով դուրս գալ քաղաքէն, մինչ հազարաւոր քրիստոնեաներ եւ այլ համայնքի անդամ քաղաքացիներ զոհ դարձան եւ սպաննուեցան ՏԱՀԷՇ ահաբեկչական խմբաւորման ձեռամբ:

Այս բոլոր տուեալներէն անդին իրաքահայ պատկան մարմիններ մեծ տարակուսանքով կը խօսին Մուսուլի ազատագրումէն ետք հայութեան այդ շրջաններ վերադառնալուն մասին: Նոյն Քոչունեան հարց կու տայ՝ «Կը դժուարանամ ըսել, որ ե՞րբ կ'ազատագրուի Մուսուլը, բայց եւ այնպէս յստակ է, որ անցեալին հոն ապրող մեր եղբայրները պիտի չուզեն Մուսուլ վերադառնալ»:

Ասկէ շուրջ տարի մը առաջ էր, երբ մասնաւորապէս Իրաքի Քիւրտիստանի շրջաններուն մէջ հաստատուած մուսուլցիներու կարեւոր մէկ տոկոսը փախաք յայտնած էր Հայաստան տեղափոխուիլ: Այդ առումով անոնք դիմած էին Իրաքի մօտ Հայաստանի դեսպանատուն, բայց խնդիրը մնացած էր միայն պաշտօնական խօսակցութիւններու ծիրին մէջ: Մուսուլցիները, որ մուլթ գիշերուան մը մէջ Տ. Առաքել Քհնյ. Գասպարեանին առաջնորդութեամբ փախուստ տուած էին քաղաքէն, նոյնիսկ չէին կրցած իրենց ամենէն տարրական փաստաթուղթերը վերցնել: Ու այդ պատճառով էր նաեւ, որ Հայաստան երթալը կը դառնար անկարելիութիւն մը:

Ներկայիս անոնք կը վարեն գաղթականի կեանք: Անոնցմէ շատերը գտած են աշխատանք եւ հաստատուած այդ շրջաններուն մէջ: Այլ գետնի վրայ քիչ չէ թիւը այն հայտնիներուն, որոնք դիմած են ՄԱԿ-ի գաղթականներու գրասենեակ ու անհամբերութեամբ կը սպասեն իրենց հերթին հեռանալու դէպի Եւրոպա եւ Ամերիկաներ:

Ինչ ալ ըլլան յառաջիկայի զարգացումները, բացայայտ է, որ հայութիւնը պիտի կորսնցնէ Մուսուլի հայկական համայնքը:

Այս մէկը ենթակայական մօտեցում մը չէ, այլ մեր այսօրուան ապրած իրականութենէն դառն պատուիկ մը:

Դժբախտութիւնը միայն Մուսուլին չի վերաբերիր, որովհետեւ նոյն ծանր վիճակին կրնան մատնուիլ Իրաքի այլ քաղաքներուն մէջ մինչեւ այս պահը ապրող մեր հայրենակիցները: Իրաքի մէջ ծաւալած պատերազմները կրնան երկար շարունակուիլ, պարզ անոր համար, որ այդ երկրին, ինչպէս նաեւ Մուսուլի համար քաղաքական լուծումներու ծրագիր մը չկայ սեղանին վրայ:

Սիւննի, շիի եւ քիւրտ հա-

մայնքերու «տարրալուծարան»ը համարուող Իրաքը անցնող տարիներուն «արեան բաղնիք» դարձաւ: Եւ այս համայնքներէն իւրաքանչիւրը կը մաքառի յանուն իր շահերուն:

Քիւրտիստան, որ կը գտնուի համեմատաբար աւելի խաղաղ պայմաններու տակ եւ կը վայելէ ամերիկեան բացայայտ հովանին, կը խօսի տագնապին բաժանումի ճանապարհով լուծում մը ապահովելու առաջարկով:

Այս առումով ուշագրաւ էր Քիւրտիստանի ղեկավար Մեսուտ Պարզանիի որդուոյն՝ Մեսուր Պարզանիի ըրած յայտարարութիւնները, ուր ան առանց երկմտանքի կը խօսէր Իրաքը երեք բաժիններու բաժնելու անհրաժեշտութեան մասին: Մեսուր Պարզանիի ըրած յայտարարութիւնէն ետք, մասնաւորապէս սիւննի ղեկավարները կը մերժէին նման առաջարկ ու կը հաւատէին, որ իրենց համար Իրաքը անբաժանելի երկիր է ու իրենք պիտի պայքարին Իրաքի մասնամասն դէմ: Նոյնն է պատկերը սուրիական հողին վրայ, ուր մէկէ աւելի համայնքներ տարբեր պայմաններու տակ նոյնպէս կը խօսին հաւանական բաժանումներու շուրջ:

Այս բոլորին դիմաց ու մանաւանդ Իրաքի պարագային մեծագոյն խօսք ունեցողը Միացեալ Նահանգներն է: Ճիշդ է, որ Իրաքի, ու մանաւանդ շիի հանրութեան մէջ քիչ չէ Թեհրանի ազդեցութիւնը, բայց եւ այնպէս Ռիտա Անգարա-Ուաշինկթըն եռեակին առջեւ շատ հաւանական է, որ Թեհրան եւս ընդունի նոր առաջարկուած ձեւաչափ մը: Այդ ձեւաչափին առաջին ազդանշանները երեւելի սկսած են դառնալ Ֆալլուժայի մէջ ու այդ մեծ նահանգին գրաւումը պէտք է համարել նոր պատրաստուած ծրագրի մը նախասկիզբը:

Եթէ իրաքեան բանակը շարունակէ յաջողութեամբ պսակել իր սկսած զինուորական գործողութիւնները ու չտարուի ներքին տարակարծութիւններով, ապա յստակ կը դառնայ, որ Իրաքի համար նոր փուլ մը սկսած է:

Այդ ծրագիրը անպայման չի նշանակեր, որ Իրաք պիտի չմասնատուի, բայց հասկնալի կը դառնայ, որ արիւնահեղ դարձած այս երկրին մէջ քաղաքական նոր գործընթացներ սկիզբ պիտի առնեն:

Կառավարման առաջարկներուն մէջ ամենէն հաւանականը կը համարուի համադաշնային դրութեամբ (քոնֆետերալ) կառավարուող Իրաք մը, որուն մէջ հաւասարագոր իրաւունքներով գործող

Շարք էջ 18

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
--	---	---

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Աճիրաճեցու է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

ԱՅ՞Ս Է ՄԵՐ ԳՆԱՐԱՏԱԿԱՆԸ...

ՈՍԿԱՆ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ

Ամիսներ է վեր հայկական եւ օտար մամուլին մէջ կը կարգանք, որ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ հովուապետը՝ Ֆրանչիսկոս Պապը, Հայաստան պիտի այցելէ: Իր բառերով՝ «Այցելութիւն մը առաջին քրիստոնեայ երկրին: Կու գամ իբր ուխտաւոր, այս Յոբելէ նական Տարւոյն մէջ, մասնակցելու ձեր ժողովուրդի հինաւուրց իմաստութեան եւ ըմպել ձեր հաւատքի աղբիւրէն, որ ժայռանման է, ինչպէս ձեր նշանաւոր խաչքարերը»:

«Ձեր պատմութիւնը եւ ձեր սիրելի ժողովուրդին նկատմամբ կատարուածները իմ մէջս կը յառաջացնեն հիացմունք եւ վիշտ: Հիացմունք, քանի որ Յիսուսի խաչին ու ձեր տաղանդաւոր մտքին մէջ գտած էք կրկին ոտքի կանգնելու ուժը՝ նոյնիսկ ամէնէն սարսափելի տառապանքներէն ետք, զորս պատմութիւնը կրնայ յիշել: Վիշտ՝ այն ողբերգութիւններուն համար, զորս ձեր հայրերը կրած են իրենց մաշկին վրայ»:

<http://www.aztagdaily.com/archives/300941>]

Ահաւասիկ Քահանայապետին՝ ազնիւ մեծ մարդուն, գաղափարապաշտ հոգեւորականին ապրումները հայութեան նկատմամբ, որոնք ամբողջութեամբ ցոյց կու տան քաջարի հովուապետին կարեկցող նկարագիրը, ու ապա յանդուգն կեցուածքը արի քաղաքագէտին, որ չի վարանիր բարձրաձայն յայտարարելու ամբողջ աշխարհի առաջ. ԱՅՈ՛... հայ ժողովուրդին հանդէպ կատարուածը ցեղասպանութիւն էր:

Ջարմանահրաշ այս մարդը եկած է իր յարգանքի տուրքը մատուցանելու մեր սրբացած նահատակներուն, համբուրելու մեր սրբատաշ խաչքարերը եւ իր օրհնութիւնը բաշխելու տառապեալ մեր ժողովուրդի գաւակներուն: Արդեօք անհրաժեշտ չէր ցոյց տալ մեր առաւելագոյն գնահատաքն ու

պատիւը Ս. Քահանայապետին: Հետեւաբար ո՞ւր են մեր նուիրապետական աթոռներու գահակալները, նամանաւանդ Արամ Ա. կաթողիկոսը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, որ Յեղասպանութենէն ճողոպրած հայութիւն է, եւ որպէս Կիլիկիոյ պատմական տարագրեալ Աթոռին եւ Արեւմտահայութեան պահանջատէր ներկայացուցիչ՝ աւագ պարտականութիւն եւ պարտաւորութիւն ունէր ներկայ գտնուելու այս բացառիկ ուխտագնացութեան, ինչպէս քահանայապետը կը նկարագրէ իր այցելութիւնը:

Արամ Ա. Կաթողիկոս, յառաջիկայ Սեպտեմբեր 30 - Էն Հոկտեմբեր 4, հայրապետական այցելութիւն պիտի տայ Միացեալ Նահագներու Արեւմտեան թեմին, իր գահակալութեան 20-րդ տարեդարձի տօնամբում թեմանց անձամբ նախագահելու համար: Նոյն նպատակով, մի քանի ամիսներ առաջ, հայրապետական այցելութիւն տուաւ նաեւ Արաբական Միացեալ Էմիրութեանց երկիրներ: Երբ կայ անձի փառաբանանք եւ պաշտամունք, հոն է Արամ Կաթողիկոս, սակայն երբ կայ անհրաժեշտութիւն ազգովին գնահատելու մեզի զօրավիգ կանգնող քաջարի Քահանայապետին՝ չկայ ինք այնտեղ...: Ինչո՞ւ: Ընթերցողը թող տայ իր գնահատականը:

Վստահ եմ որ մեզմէ շատեր քաջ կը չիշեն թէ անցեալ տարի Ապրիլ ամսուն, Վատիկանի մէջ, ցեղասպանութեան հարիւրամեակի աւիթով տեղի ունեցած կրօնական եւ աշխարհական տօնամբումները ի՞նչ արձագանգ տուին համայն մարդկութեան խղճին մէջ, եւ ինչպէ՞ս գայրացուցին Սուլթան Համիտներու եւ Երիտթուրքերու հարագատ ողդի եւ ժառանգորդ թուրք պետութիւնը, որ ցեղասպանութիւն գործադրելէ ետք տակաւին կը փորձէ այսօր իր եաթաղանէն մագապուրծ ազատած, անպատնէրու կիզիչ արեւուն տակ հալած ու մաշած հայու բեկորներ-

ըուն վերջին մասնիկն անգամ արիւնաքամ դարձնելով՝ հայաթափ ընել իր երկրին սահմանամերձ բոլոր վերակենդանացեալ Հայ գաղութները...: Ե՞րբ պիտի արթնանաք եւ արժանաւորապէս գնահատականներ տանք բոլոր անոնց՝ որոնք քաջութիւնը ունին ճշմարտութիւնը յայտարարելու, որպէսզի ցեղասպանութիւնները անգամ մը եւս չկրկնուի՞ն երկարագունդի այլ երկիրներու մէջ:

Բոլոր ժամանակներէ աւելի, պարտաւոր ենք ունենալ յանձնառու կեցուածք, բարձր հասկացողութիւն ցուցաբերելով ճգնաժամային այս օրերուն մեր առջեւ ծառայող՝ քաղաքական, հասարակական-ընկերային եւ տնտեսական բոլոր հարցերուն հանդէպ, երբ տակաւին չեն աւարտած սպառնալիքները հայ ժողովուրդի հանդէպ, երբ մեր դարաւոր թշնամին մեր դրան սեմին կանգնած սուր կը ճօճէ սպառնալով մեր գոյութեան դէմ:

«Ժողովուրդին հետ, ժողովուրդով եւ ժողովուրդին համար»... այս բարձրադպրակ լօգունգէն անդին, գործնականապէս ցոյց տանք որ մենք կը հաւատանք մեր ըսածներուն: Այս օրերուն երբ մեր հայրենիքի, Միջին Արեւելքի եւ մասնաւորաբար սուրիահայ եւ իրաքահայ եղբայրներն ու քոյրերը տնտեսական-հասարակական, ընկերային տագնապներէ կ'անցնին, երբ անոնք ամէջօրեայ օրհասական կացութեան մէջ կը մաքառին իրենց գոյութիւնը պահպանելու, համեստ ու քաջարի Քահանայապետը եկաւ Հայաստան, իր յարգանքի տուրքը մատուցանելու մեր նահատակներու յիշատակին եւ Կիւմրիի հրապարակին վրայ բազմահազար հայորդիներու առաջ վկայելու, որ ինք Հայ ժողովուրդին հետ է եւ անոր արդար դատի պաշտպան:

Յուսահատութիւնը՝ ժողո-

վուրդներու համար կորուստի նշանակութիւն ունի: Մեր պայքարը այսօր քաղաքական է, եւ այդ պայքարը միայն գէնքով չէ որ պիտի յաղթահարենք, չենք ալ կրնար անշուշտ: Այնքան ատեն որ հայը կ'ապրի, պիտի չլքէ իր իրաւունքները, որովհետեւ իր դատը անվիճելի է: Թուրքիան չի՛ կրնար մաքրուիլ իր ոճրապարտ ժառանգութենէն, արիւնաթաթախ անցելէ մը, առանց գոհացում տալու հայկական արդար պահանջներուն: Պատմութիւնը չարափոխելու իր բոլոր փորձերն ալ միշտ ձախողութեան դատապարտուած են, որովհետեւ Քահանայապետին պէս հերոսներ չեն վարանիր յայտարարել թէ ինչ որ հայ ժողովուրդի դէմ կատարուեցաւ, կանխամտածուած եւ ծրագրուած ցեղասպանութիւն էր:

Վատիկանի արխիւները, որոնք բաց են այսօր մեր առաջ, նամանաւանդ այս Քահանայապետին գահակալութեան օրով, մեզ կը հրաւիրեն եւ կը մղեն աշխատանքի: Պատմութեան արձանագրութիւնը կը հաղորդուի սերունդէ սերունդ, եւ անոր սրբագրութիւնը կրնայ կատարուիլ միմիայն ոճրիին հեղինակներուն ժառանգորդներուն արդարամիտ կեցուածքով:

Այսուհետեւ՝ Ապրիլեան մեր ոգեկոչումները նահատակութեան, սուգի, ողբի ու ափսոսանքի արտայատուութիւններ չեն, այլ կոչ ազգային վերածնունդի եւ նորոգուած ուխտի փուլ մը թեւակոխելու: Պարտաւոր ենք այսուհետեւ մտնալ մեր անձնական հաշիւները, մեր նահատակներու անթաղ ոսկորներու խորանին առջեւ վերարժեւորել մեր անցեալի արարքներն ու նպատակները, եւ քալել դէպի հայ ժողովուրդի ազգային ձգտումներուն եւ տեսիլքին յաջողութեան ճանապարհէն, միշտ միացեալ ոչ-ժերով:

Կազմակերպութեամբ՝
ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ ԱՐՄԵՆ ԿԻՏՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՂԻ

Կիրակի, Յուլիս 24, 2016
 Առաւօտեան ժամը 10:30-ին սկսեալ
 Կարօ եւ Աճի Պեքարեաններուն
 բնակարան մէջ
 3013 Emerald Isle Dr., Glendale, CA 91206

Մուտքի Նուէր՝ \$25
 Տոմսերու համար դիմել՝
 (818) 913-9311 • (818) 284-2155

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԵՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

«ԻՍ ԿԵԱՆՔԻ ՀԱՒԱՏԱՍՔԸ» ՔԵՂԻՆԱԿ՝ ՌՈՍԵՆ ԿՈՉՄՈՅԱՆ

ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՐ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Գիրք կարդալը իմ նախասիրած զբաղմունքը ըլլալով հանդերձ, երբ կարգը եկած է զբախտակցելու, յաճախ դժուարացած եմ այդ ընել, նոյնիսկ ինձի ծանօթ եւ կամ մտերիմ հեղինակներու գործերու պարագային, պարտքի տակ մնալով անոնց: Ուրեմն ինչո՞ւ կը գրուի այս գրախօսականը Ռոմեն Կոչմոյանի ցարդ հեղինակած առաջին գրքի՝ «Իմ Կեանքի Հաւատամքը» հատորի հրատարակութեան առթիւ, որ լոյս տեսած է 2015-ին, Երեւանի «Մուղնի» հրատարակչութիւնէն:

Բայց նախ, ո՞վ է Ռոմեն Կոչմոյանը: Մասնագիտութեամբ դիւանագէտ է: Երկար տարիներ աշխատած է Սփիւռքահայութեան հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէ-ութեան մէջ, որպէս Արեւելեան Երկիրներու բաժնի վարիչ: Պաշտօնավարած է նաեւ Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի տարիներուն Խորհրդային Միութեան դեսպանատան մէջ: Ապա Հայաստան վերադարձին, վարած է նոյն Կոմիտէութեան նախագահի տեղակալի պաշտօնը: Թո՛ւն է Սարգարայատի թանգարանին մէջի Մահապարտներու գունդի նկարի կեդրոնին գտնուող հոգեւորականին՝ Տէր Ղեւոնդին, աւագանի անունով՝ Արմենակ Մատնիշեանին եւ զարմիկը նոյն նկարի վարի շարքի աջէն երկրորդին՝ կամաւոր Մուկուշ Մատնիշեանին:

Իսկ ի՞նչ են այն համոզումները, որոնք կը կազմեն Ռոմեն Կոչմոյանի «Կեանքի Հաւատամքը»:

- Ամէն հայի համար նրա Հաւատն ու Աստուածը պէտք է իր հայրենիքը լինի, իր ժողովուրդը, իր հողն ու ջուրը:

- Ես դաստիարակուել էի այն պատմութեամբ ու բարոյականութեամբ, որ յանուն հաւատի ու գաղափարի, առաւել եւս, հայրենիքի շահի, մօր արիւնով ատրուչան է հանգցուել:

- Ես միշտ գտել եմ առանց բախման ապրելու ճարը:

- Մեր ուժը մեր հաւաքակա- նութեան մէջ է, մեր միասնակա- նութեան մէջ է, որ միշտ օդի ու ջրի նման պէտք է եղել հային: Այսօր այն պէտք է մեր երկրին՝ խիստ անհրաժեշտ միասնութիւն ու միասնակամութիւն, մէկ դրօշի տակ համախմբուելու պարտադրանք: Ժամանակը ցոյց տուեց, որ դրօշները, Խորհրդայինները երբէք չաւերժ չեն: Վաղը կարող է մեր դրօշի վրայ մէկ գոյն աւելանալ, (պակասել՝ բացառում եմ), իսկ մեր գործն է պահել, պահպանել մեր հողը, գուրգուրալ այն, գորակցել մեր ժողովրդին, պահել մեր ինքնութիւնը, հասկացողութիւնները, որոնք մէկ բառով դառնում են դրօշ: Հաւատում եմ ու հաւաստում, թէ այսօրուայ մեր հայրենիքը համայն հայութեան օրրանն է, տունը, օճախը:

- Սփիւռքը օր-օրի կորցնում է առանց այդ էլ իր սակաւ միատարրութիւնը, անուելով միայն մէկ զարկերակից եւ պտտուելով միայն մէկ առանցքի՝ Հայրենիք շուրջ, որը եւ հանդիսանում է Սփիւռքը պահպանող առաջին եւ ամենահզօր ազդակը:

Աւելի քան երեսուն տարիներ-

րու վրայ երկարող յուշագրու- թիւններէ քաղուած վերելի մէջբե- րումներուն ընդմէջէն կրնաք պատ- կերացնել, թէ ի՞նչպիսի գործունէ- ութիւն ծաւալած է Ռոմեն Կոչմոյ- անը, յանուն հայութեան եւ հայ- րենիքի շահերուն՝ կամուրջներ նե- տելով անխտիր բոլորին: Իր յու- շապատումները հայրենի թէ սփիւռ- քահայ մտաւորականներու մասին, արտացոլացումն են իր հաւատամ- քին: Ինք անկեղծօրէն կը հաստա- տէ, որ «Իմ կեանքի լիբանանեան պատերազմի շրջանը իւրայատուկ է եղել, որի ժամանակ առաջին հերթին ես ինձ եմ ճանաչել ծայ- րայեղ վիճակներում, որ հօր երկ- րի քաղաքացի ու պաշտօնեայ լի- նելու հպարտութիւնն եմ ունեցել, աշխատանքիս արդիւնքն եմ տե- սել, չերկարեմ, այդ շրջանն ինձ համար աստեղային է եղել»: Այս հաստատումը մեզի կը յուշէ Մար- թին Լուտէր Քինկի մէկ խօսքը՝ «անհատի մը ծայրագոյն արժեա- փը ոչ թէ յարմարաւէտ ժամանակ- ներու մէջ անոր ցուցադրած կեց- ուածքն է, այլ՝ մարտահրաւէրնե- րու եւ հակամարտութեանց մէջ»: Եւ Ռոմեն Կոչմոյանի գործունէու- թիւնը լաւագոյն փաստն է իր հաւատամքին՝ յանուն ազգային շա- հին, վեր մնալ ամէն տեսակի խտրականութիւնէ եւ հասնիլ նոյ- նիսկ անոնց, որոնք կը վարանէին ընդունիլ Կոմունիստ Հայաստանի նուէրները:

Վստահ ենք, որ անոնք որոնք պիտի ընթերցեն Ռոմեն Կոչմոյանի «Իմ Կեանքի Հաւատամքը» գիրքը, իրենց իւրայատուկ տպաւորութիւնը պիտի կրեն անկէ, որովհետեւ բա-

զում են այն գրառումները, որոնք զանազան յիշատակներ պիտի արթնցնեն անոնց մէջ եւ խորհր- դածութեանց շարան մը պարզե- ան: Մանաւանդ, անոնց մօտ, որոնք նոյնիսկ մասամբ ծանօթ են հոն նշուած դէպքերուն եւ դէմքերուն: Երկար է շարանը հայրենի թէ սփիւռքահայ անուանիներու, որոնց հետ շփուած է Պրն. Կոչմոյանը: Թուենք միայն մի քանին: Խան- զատեան, Կապուտիկեան, Քոչար, Սարոյան, Մովսէս, Ծառուկեան, Վահեան, Աղդարեան, Իշխան եւ այլ յարգելիներ: Այս գրախոսակա- նով մենք տուինք մեր կրած ընդ- հանուր տպաւորութեան համառօտ պատկերը, առանց անդրադառնա- լու այլ տպաւորութեանց, որոնք նոյնքան ուսանելի, հաճելի, յուզիչ եւ ոգեւորիչ են: 70 յօդուածներէ բաղկացած հատորի 275 էջերը կարելի է կարդալ «մէկ շունչով», որովհետեւ Պրն. Կոչմոյանի ոճը շատ հեզասահ է, իսկ լեզուն՝ շատ հարազատ ու մտերմիկ: Անգամ մը որ ընթերցողը սկսի կարդալ, պի- տի կապուի եւ պիտի չուզէ զիրքը վար դնել, յաջորդ յօդուածի պա- րունակութեան անմիջապէս տեղե- կանալու հետաքրքրութիւնէն մղուած: Բայց ամբողջ գիրքը կար- դալէ ետք, անպայմանօրէն պիտի ուզէ վերընթերցել որոշ հատուած- ներ, որոնք «մէկ շունչէն» աւելին կը պահանջեն, կարենալ թափան- ցելու համար անոնց խորքը:

Եւ վերջապէս, պատասխա- նենք առաջին պարբերութեան մէ- ջի մեր հարցումին, թէ ի՞նչու կը գրուի այս գրախօսականը: Պար- զապէս շեշտելու համար յոյժ կա- րեւորութիւնը, որ ղեկավար դիր- քերու վրայ գտնուողները պարտին ըլլալ «անաչառ, անկողմնակալ ու

երեւոյթներին հեռանկարային պրիզմայով նայելու» ատակ անձ- նաւորութիւններ: Իսկ երբ ղեկա- վար դիրքերէ անցած են «հանգա- տեան», ըլլան նաեւ անկեղծ: Այդ «խոստովանաբք» կ'ընէ հեղինա- կը, հաստատելով թէ՛ «Տպաւորու- թիւններս ու գրառումներս խիստ անհատական ու մտերմիկ են, գերծ պայմանականութիւններից ու դիւանագիտական նպատակայար- մարութիւնից: Վերջինս ստիպ- ուած եմ գործադրել պաշտօնի բերումով, իսկ թղթի հետ ուզում եմ լինել անկեղծ ու անաչառ»:

Այդ անկեղծութիւնէն վստա- հաբար պիտի օգտուին ապագայ ղեկավարներ եւ հուսկ՝ ազգը: Պա- տանեկան տարիներէս աղօտ կեր- պով կը լինեմ կարգացած ըլլալ Անդրանիկ Ծառուկեանի մէկ ար- տայայտութիւնը, ղեկավար դիր- քերէ հեռացածներուն անկեղծու- թեան պահերուն յայտնած մտքե- րուն կամ կատարած խոստովանու- թեանց կարեւորութեան մասին: Եթէ յիշողութիւնս գիս չի դաւա- ճաներ, ակնարկը կարօ Սասունիի կողմէ պատմութեան կարգ մը մուժ էջերը լուսաբանելու մասին էր, հաւանաբար ի տէս այդ մուժ էջերու պատճառած պառակտում- ներուն եւ եղբայրասպանութիւն- ներուն, որոնք կը ճնշէին իր խղճին վրայ: Որքա՞ն տարբեր կրնար ըլլալ մեր ճակատագիրը, եթէ մեր մէջ չպակսէին անկեղծանալու յանդգնութիւնը ունեցող ղեկավար- ներ: Փոխանակ պատմութիւնը խե- դաթիւրելու գնով ժամանակաւոր «համբաւ» շահելու բայց յետագա- յին բացախտուելով բարոյալք- ուելու եւ այպանուելու, անոնց հանդէպ յարգանքն ու ակնածանքը պիտի խորանար ու գոյատեւէր:

ԳՐԻԳՈՐ ՊԸԼՏԵԱՆԻ «ԻՆՉ ՈՐ ՉԵՍ ՏԵՍՆԵՐ» ԳԻՐՔԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

29 Յունիսին, փարիզաբնակ ակնաւոր արձակագիր, բանաս- տեղծ եւ գրաքննադատ Գրիգոր Պըլտեան հայ ընթերցողին ներկայացուցած է իր նոր՝ «Ինչ Որ Չես Տեսներ» գիրքը:

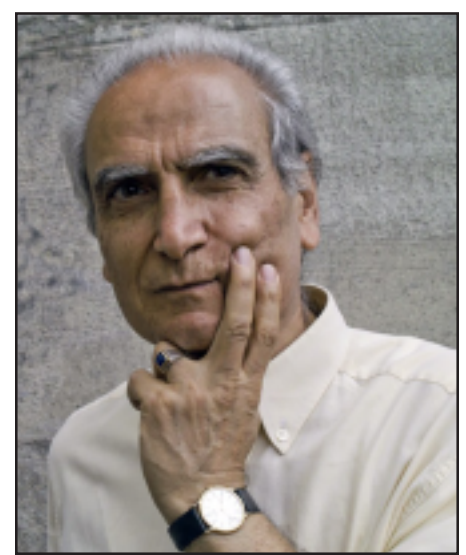
Երեւանի փապերէն մէկուն մէջ հաւաքուած էին Պըլտեանի ստեղծագործութիւններուն սիրա- հարները, որոնք երկար ատենէ կը սպասէին գիրքին հրատարա- կութեան:

Շուրջ 30 տարի է, որ Պըլտեան կ'աշխատի այս հատորին վրայ, որ երկու գլուխի բաժնուած է:

«Թերթ»ի հետ ունեցած գրոցին ընթացքին Պըլտեան ըսած է, որ իրեն համար դժուար է բնութագրել իր հեղինակած գիր- քը, բայց մէկ բառով՝ անիկա «մարդու մարմին» մասին է:

«Փորձեցի մարմինը դարձնել նիւթ: Ո՛չ թէ խօսիլ ցանկութեան մասին, այլ ցանկութիւնը ըլլայ, ոչ թէ անոր մասին, թէ ինչ կ'ուզէ մարմինը, այլ՝ գործողութեան մասին, բայց առանց բաց տեսարաններու: Գիրքին մէջ քիչ մը տարփականութիւն (էրոթիզմ) կայ, բայց բաց տեսարաններ չկան: Դժուար է գրել սեռային յարաբերութեան մասին, առանց պոռնկագրութեան, առանց գուհ- կութեան: Այդ պատճառով ես դժուարութեամբ գտած եմ լեզուն, ընտրած եմ բառեր, որոնք սիրային ըլլան:

Բառեր կան հատորին մէջ՝ «քեզ կը սերտեմ, քեզ կը սիրեմ», համաձայնինք, որ միտքի մեծ տարբերութիւն կայ, տառացի չէ՝

«քեզ կը սերտեմ»ը, բայց իմաստ կ'արտայայտէ», ըսած է բանաս- տեղծը:

Գրիգոր Պըլտեան ըսած է, որ իրեն համար կարեւոր է նուրբ եզրեր գտնելը՝ գուհկութեան ու սիրոյնկարագրութեան միջեւ: «Երբ մարդը սիրով կը զբաղի, ինքզինք չի տեսներ, մենք կը դժուարանանք մենք մեզ տեսնել, որովհետեւ կը զգանք:

Ես նկարագրած եմ այն, ինչը մենք կ'ապրինք: Այդ սիրային վիճակներուն մասին գրած եմ, թէ ինչ կ'ապրինք», ըսած է բանաս- տեղծը:

Գրիգոր Պըլտեանի համաձայն՝ գիրքը «Հատուածներ Սենեակի Մասին» շարքին զարգացումն է, ուր ամէն բանաստեղծութիւն առանձին է, բայց միաժամանակ կ'արտայայտէ նախորդներուն իմաստը:

Massis Weekly

Volume 36, No. 26

Saturday, JULY 9, 2016

Sarkisian Congratulates Obama on Independence Day Calls for Closer US-Armenia Ties

YEREVAN (RFE/RL)-- Armenia wants to deepen ties with the United States and hopes that Washington will maintain a "key role" in international efforts to end the Nagorno-Karabakh conflict, President Serzh Sargsyan said over the weekend.

In a letter to U.S. President Barack Obama congratulating him on America's Independence Day, Sargsyan said U.S.-Armenian relations "have always been marked by cordiality, mutual trust and respect."

"Building on a strong tradition of fruitful cooperation and the existing

significant potential, Armenia stands ready to further deepen and develop the Armenian-American friendship and close partnership," he wrote.

Visiting Washington in late March, Sargsyan told U.S. Vice President Joe Biden that bilateral ties have already reached the "highest level in their history." He said they are growing in political, economic and security areas.

Sarkisian and Biden met on the sidelines of an international nuclear

Continued on page 4

Armenia Wins European Basketball Championship for Small Countries

CIORESCU, MOLDOVA — Participating in a European competition for the first time, Armenian men's basketball team has won the championship for small countries beating Andorra in the final game.

Armenia took the initiative from the get go and immediately dominated the first quarter 25:12. At the end of the first half Armenia was ahead by 10 point 43:33

Retaining the advantage in the second half and never conceding the lead Armenia won by a final score of 79:71.

Once again guard Andre Spight

Mkrtchyan was the high scorer with 27 points. He was also voted tournament MVP averaging 21.2 points per game.

Power forward Bryant Dunston Jr dominated the game with 14 rebounds and 15 points.

Armenia was the only team to feature two players in the All-Star Five. Spight Mkrtchyan and Dunston were joined by Paul Dick (Ireland), Colom Barrufet (Andorra) and Tevin Alexander Falzon (Malta).

With this victory Armenia has earned the right to participate in the qualifying stage of the European Championship next season.

Putin, Hollande Discuss Nagorno-Karabakh Conflict Settlement

Kerry Holds Phone Talks With Armenian, Azeri Leaders

MOSCOW (TASS) -- Russian President Vladimir Putin and his French counterpart Francois Hollande on Thursday discussed by phone the settlement in Nagorno-Karabakh and Ukraine, the Kremlin reported.

"Vladimir Putin informed Francois Hollande as head of a state-co-chair of the OSCE Minsk Group on the Nagorno-Karabakh settlement of the results of the June 20 three-party meeting with Presidents of Azerbaijan and Armenia Ilham Aliyev and Serzh Sargsyan in St. Petersburg," the statement said.

"The leaders of Russia and France expressed the hope that the results achieved at that meeting will contribute to promotion of the peace process. It has been agreed to continue active joint work within the framework of the OSCE Minsk Group in that important

sphere," it said.

Also on Thursday, U.S. Secretary of State John Kerry telephoned the presidents of Armenia and Azerbaijan to discuss further steps in international efforts to resolve the Nagorno-Karabakh conflict.

President Serzh Sargsyan's office said he spoke with Kerry about the implementation of confidence-building agreements that were reached at his last two meetings with Azerbaijan's President Ilham Aliyev. It gave no details.

Aliyev and Kerry also reportedly discussed those agreements in their separate phone call. Azerbaijani news agencies said the two men agreed that the recent Armenian-Azerbaijani summits gave Karabakh peace process

Continued on page 4

French MPs Vote to Criminalize Denial of Armenian Genocide

PARIS (AFP) - French members of parliament voted unanimously Friday to criminalize the denial of all crimes against humanity, including failure to admit that the mass killings of Armenians by Ottoman forces was a genocide.

The amendment, passed on the first reading, sets out penalties of up to a year in prison and a 45,000-euro (\$50,000) fine for those who fall foul of the new law, which is expected to raise hackles in Turkey.

The French amendment, which must now go to the upper house Senate for approval, was a promise by President Francois Hollande during his 2012 electoral campaign.

An earlier law against Armenian Genocide denial was struck down by the country's constitutional court for obstructing freedom of speech.

The new legal project covers all events which French law deems to be genocide, crimes against humanity, war crimes or slavery. Currently, French law only bans Holo-

caust denial.

"This text will punish the challenge or the trivialisation of all crimes against humanity and war crimes," said Ericka Bareigts, the junior minister in charge of equality. She said that included the 1915-1917 killings that Armenians say wiped out some 1.5 million of their people.

"This is one of the greatest days of my political career," enthused Henri Jibrayel, a member of parliament whose ancestors survived the mass killings a hundred years ago.

The new law's backers hope to see it enter into force before the end of the year.

Karabakh Accuses Azerbaijan of Beheading Dead Armenian Soldiers

STEPANAKERT (RFE/RL) -- Authorities in Nagorno-Karabakh have accused Azerbaijani forces of beheading three Armenian soldiers and mutilating the dead bodies of more than a dozen others during recent heavy fighting around the territory.

Karabakh prosecutors identified the three servicemen this week after launching formal criminal proceedings in connection with the alleged war crimes. They claimed that one of them, the 31-year-old Major Hayk Torosian, was still alive then his Azerbaijani captors began cutting off his head.

The headless body of another soldier, Kyaram Sloyan, was handed over to his family and buried on April 4, two days after the Azerbaijani army launched an offensive at two sections of the Karabakh "line of contact." The family living in a village in central Armenia received the 19-year-old's severed head a few days later.

The Armenian military said that Azerbaijan handed over Sloyan's head as part of exchanges between the two warring sides of the bodies of soldiers killed by them during the four-day hostilities. The mutual handovers were facilitated by the International Com-

mittee of the Red Cross.

Military authorities in Yerevan and Stepanakert alleged in April that virtually all of the recovered bodies of 18 Armenian soldiers had traces of mutilation. They said they will present evidence of the war crimes to foreign governments and international human rights bodies.

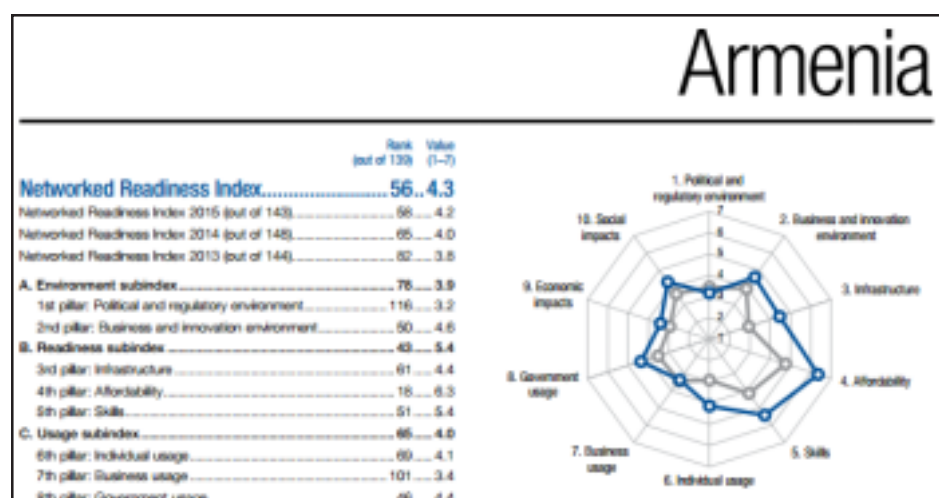
Azerbaijan's government and military strongly denied the allegations. They claimed that the Armenians themselves mutilated the bodies of dozens of Azerbaijani soldiers killed in the worst fighting in the Karabakh conflict zone since 1994.

According to the Karabakh prosecutors, 15 Armenian soldiers had their ears cut off after being killed by Azerbaijani forces on April 2.

Commenting on the latest allegations, Davit Babayan, a senior Karabakh official, said on Friday that the international community must react to what he called a manifestation of Azerbaijani "fanaticism and fascism."

"Normal people could not have done such things," Babayan told RFE/RL's Armenian service (Azatutun.am). "This once again shows who we are up against."

Armenia Placed 56th in Global Information Technology Report 2016

YEREVAN -- Armenia is ranked 56th among 39 countries in the Global Information Technology Report 2016 published by the World Economic Forum today.

According to the report, Finland, Switzerland, Sweden, Israel, Singapore, the Netherlands and the United States are leading the world when it comes to generating economic impact from investments in information and communications technologies (ICT).

The Global Information Technology Report 2016 features the latest

iteration of the Networked Readiness Index, which assesses the factors, policies and institutions that enable a country to fully leverage information and communication technologies (ICTs) for increased competitiveness and well-being.

Armenia's neighbors in the region are placed as follows: Georgia 58th, Turkey – 48th, Azerbaijan 53rd, Iran – 92nd.

Armenia's partners in the Eurasian Economic Union Russia and Kazakhstan are placed 41th and 39th respectively, Kyrgyzstan is 95th.

Knesset Speaker Urges Israel to Recognize Armenian Genocide

JERUSALEM (Times of Israel) - Israeli Knesset Speaker Yuli Edelstein (Likud) on Tuesday urged Israel to recognize the Armenian genocide, despite the friction this might cause in ties with Turkey, with which has recently normalized relations.

"We must not ignore, belittle or deny this terrible genocide," Edelstein declared as the Knesset marked the 1915 mass killing. "We must disconnect the current interests, bound to this time and place, and the difficult past, of which this dark chapter is a part."

Israel's refusal thus far to formally recognize the Armenian genocide is based on geopolitical and strategic considerations, prime among them relations with Turkey, which vehemently denies that Ottoman Turks committed genocide. Israel and Turkey signed a rapprochement deal last week, upgrading the diplomatic relationship after years of frosty ties over the 2010 Mavi Marmara incident.

"Let us not remain indifferent, even belatedly, to the suffering of the Armenians," Edelstein continued. "Preserving the memory of the Armenian genocide is important for everyone as human beings, as those who have moral responsibility and who strive constantly to improve and fix the world and society."

Dozens of members of the Jerusalem Armenian community rallied outside of the Knesset on Tuesday demanding the government recognize the atrocities 101 years ago.

Meretz leader Zahava Galon, who initiated the Knesset plenum session, said there had been Foreign Ministry pressure on the parliament not to hold the session due to "diplomatic sensitivity" over Turkey.

"But I say that despite this, the Knesset should recognize the Armenian genocide," she said.

President Reuven Rivlin, who was one of the most outspoken advocates for recognition of the genocide during his time as Knesset speaker, skirted the term during the centenary commemoration last year, disappointing Armenian leaders. He used it, however, several weeks earlier at a different event.

Israel's ongoing denial of the Armenian genocide has thus far survived several debates in the Knesset and even efforts by a former education minister to add the topic to school curricula.

Armenia Receives Tier 1 Rating in Annual U.S. Trafficking in Persons Report

WASHINGTON, DC -- U.S. State Department released on Thursday the 2016 Trafficking in Persons (TIP) Report, which looks at how 188 countries, including the U.S., were tackling this serious crime throughout 2015 and into 2016. For the fourth year in a row, Armenia is a Tier 1 country, recognized as fully committed to fighting trafficking in persons.

The report emphasized the role of Armenian anti-trafficking inter-agency group, which includes representatives of the government, civil society and international organizations.

The Government of Armenia fully meets the minimum standards for the elimination of trafficking. It also affords foreign trafficking victims the same rights and services as Armenian citizens. The report highlights.

Susan Coppedge Ambassador-at-

Large to Monitor and Combat Trafficking in Persons, stated that Armenia made progress in this report. She noted that progress is made when governments evaluate the recommendations in the report, help fight against human trafficking, prevent crime, bring the guilty to account and help persons who have suffered from trafficking, and that it is in this case that these countries—just like Armenia—appear in a higher group.

"The success of the anti-trafficking group shows what can be achieved when the government and civil society listen to each other and cooperate. This group is an example in the fight against difficult issues," said U.S. Ambassador to Armenia Richard Mills.

In 2015, the Armenian government allocated 46,259,000 drams (\$95,000) for assistance to trafficking victims

Glendale Adventist Medical Center, Armenia Fund Team Up to Provide Emergency Medical Supplies to Armenia and Artsakh

GLENDALÉ -- Responding to the urgent medical and humanitarian needs of the civilian population affected by the four day war in Nagorno Karabakh (Artsakh), the Glendale Adventist Medical Center and Armenia Fund recently partnered together to provide high quality medical supplies for emergency and trauma purposes. At a very short moment's notice, the supplies were quickly assembled by a team of medical professionals at Glendale Adventist Medical Center and then transferred to Armenia Fund for clearance, transportation, and distribution to the areas in most need.

The emergency and trauma supplies are designed to properly treat and stabilize civilians affected by gun shots, burns, and other life threatening trauma as a result of the war hostilities. They included critically needed items, such as bag valve masks to help patients breathe and surgical grade stitching staplers designed to immediately close bleeding wounds. The supplies are designed to be used in the field or at a hospital. The medical professionals treating civilians who were rushed to the hospital and nearby medical centers were extremely grateful for the supplies.

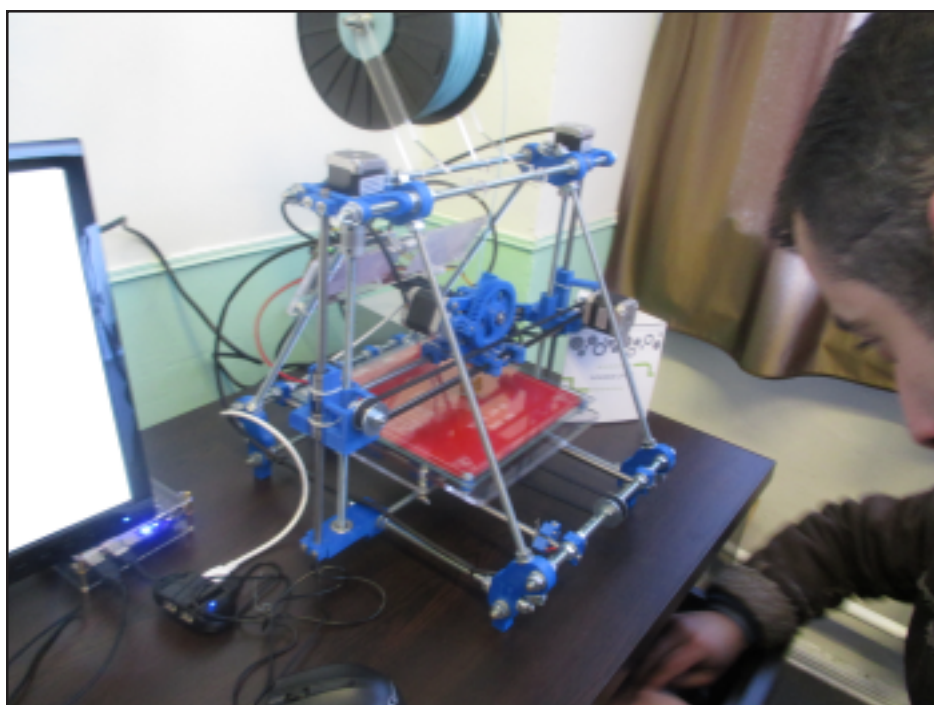
Working in Armenia and providing assistance is not new for Glendale Adventist Medical Center. Last year,

the hospital partnered with Armenia Fund again for a medical mission to the remote rural hospital in Noyemberyan. The team of 35 surgeons, doctors, and medical professionals, treated more than 800 patients and performed 40 surgeries in less than one week. This is part of GAMC's long term commitment in helping Armenia, specifically rural medicine in the borderline region of Tavush.

"The bond between the descendants of diaspora Armenians and Glendale is inseparable. Therefore, when this tragedy occurred, Glendale Adventist Medical Center could not stand idle, knowing that these countrymen and women were suffering and in need of medical supplies. It was the least we could do, other than pray for peace, which has its own divine impact," stated Kevin A. Roberts, RN - President and CEO of Glendale Adventist Medical Center.

"I would like to thank Glendale Adventist Medical Center for their wholehearted support in a field where Artsakh needs all the help it can get. At a time of war sometimes minutes separate life from death for the critically wounded. Thanks to the advanced medical emergency kits supplied by the GAMC, lives will be saved," stated Sarkis Kotanjian, Executive Director of Armenia Fund.

New Engineering Laboratories in Armenian Schools

YEREVAN -- Recently, the Anoushavan Abrahamian Education Fund (AAEF) initiated the project of establishment of new engineering laboratories. These laboratories will be set

up in each school sponsored by the AAEF. Within the framework of this project the AAEF cooperates with the Union of Information Technology Enterprises (UITE). The UITE will fur-

Commitment at the Heart of AUA's 25th Anniversary Celebrations in Yerevan

YEREVAN -- A series of exciting events were organized in Yerevan recently in honor of AUA's silver jubilee. These included a special art exhibition featuring the works of 25 artists, the opening of the Entrepreneurship and Product Innovation Center (EPIC) along with a conference reflective of AUA's role in entrepreneurship and innovation, a concert and awards ceremony at the Aram Khachaturian Grand Concert Hall, and an elegant gala dinner at Florence Restaurant.

The anniversary theme, "More Than An Education - A Commitment," was the central theme of the festivities, reflective of AUA's crucial role in providing world-class teaching, research, and service programs that prepare students and enable faculty and researchers to address the needs of Armenia and the surrounding region for sustainable development. AUA opened its doors to 101 students on the same day the Republic of Armenia was declared on September 21, 1991 and has evolved into one of the country's most esteemed institutions, successfully creating a setting that values and develops academic excellence, free inquiry, integrity, scholarship, leadership, and service to society.

The kick-off event was the "A Quarter Century. A Salute to Education" art exhibition held at AUA's Akian Gallery featuring the works of 25 artists. The exhibit, a joint collaboration with the Antikyan Gallery, reflected the diversity of media, styles and narratives of the Armenian nation.

The opening of the newly renovated state-of-the-art AUA Entrepreneurship and Product Innovation Center (EPIC) was also a highlight of the celebrations. EPIC will serve as a platform for promoting entrepreneurial education, cross disciplinary collaboration, and startup incubation at AUA.

The opening was preceded by a special conference aimed at exploring Armenia's technology and innovation capabilities, as well as challenges and opportunities for collaboration. The conference also examined AUA's role in developing Armenia's entrepreneurial ecosystem and EPIC's future goals in this sphere.

Later that evening, guests attended a special Gala Concert held at the Aram Khachaturian Grand Concert Hall. Awe-inspiring performances were delivered by the Hover State Chamber Choir and the Armenian National Philharmonic Orchestra.

The following day, AUA celebrated the graduating class of 2016 with a commencement ceremony led by AUA President Dr. Armen Der Kiureghian. A highlight of the ceremony was a speech delivered by one of this year's valedictorians - Setrag Hovsepian. Setrag, originally from Damascus, is a recipient of the Akian Family Foundation Scholarship, along with several other Syrian-Armenian students enrolled at AUA. Footage of Setrag's touching speech describing how this was the first time in his life he had the opportunity to take part in a graduation ceremony went viral on the internet.

AUA's 25th anniversary celebrations in Yerevan concluded with a memorable Gala dinner where AUA faculty, staff, alumni, benefactors, and board of trustees from all over the world gathered to celebrate AUA's achievements.

AUA 25th anniversary celebrations will also be organized in Los Angeles with a special Gala being held at the Beverly Wilshire Hotel on November 19. Longtime AUA benefactors Dr. Mihran & Mrs. Elizabeth Agbabian will be among those being honored for their ongoing generosity and commitment to the University.

nish the laboratories and give permanent technical support with the financial support of AAEF. During the first phase of the project engineering labs will be established in Maralik, Shirak Marz and Armavir, Armavir Marz. The Ministry of Education and Science of the Republic of Armenia will assist in providing the laboratories with qualified teachers.

Through this project the students will study computer programming, 3-D printing and robotics design, development and management. The knowledge and skills gained in these areas are in high demand in Armenia. The new project will also enable the rural youth to increase

their participation in the development of vocational professions.

The AAEF has more than 10 years of history. It was founded by Anoushavan and Ofik Abrahamians, in Los Angeles and aims to support rural youth in gaining vocational skills and professions for successful employment opportunities in their towns and villages.

In this regard, during the past 10 years an education complex in each of 10 marzes of Armenia has been fully or partially reconstructed. Six vocational training classrooms were opened in each school enhancing the development of vocational training in Armenian marzes.

Kharpert Cultural Association Promotes Daybreak – An Armenian American Story

PASADENA -- On June 26th, a kickoff fundraising event for the Los Angeles production of a new play about the Armenian-American story was held at the Pasadena home of Margaret and David Mgrublian. The elegant evening was sponsored by the Kharpert Cultural Association of America, Inc., under the leadership of the board; Dr. Garbis Der-Yeghiayan, Hasmig Agemian, Sato Karajerjian, Tamar Krekorian, Eve Mekerdichian, and board member emeritus, Mary Najarian.

Written by playwright Joyce Van Dyke, the play had a sold-out production in Boston under its earlier title, *Deported/a Dream Play*, and was honored by the Massachusetts State Legislature for its commemoration of the genocide. The play was subsequently produced at Tufts University, and had staged readings in New York, London, and Yerevan. In 2015 the Armenian Ministry of Culture funded its translation into Armenian.

Daybreak is inspired by the true stories of the playwright's grandmother and her best friend, the mother of Dr. H. Martin Deranian. The two women were deported together from Mezireh in 1915. Dr. Deranian is the well-known author of *The Armenian Orphan Rug* and *Hussenig*, among other

books, and he collaborated with the author in developing the play.

Daybreak is slated for a fall 2017 production in Los Angeles, produced by Gary Guidinger and Linda Toliver, and directed by Jules Aaron. When asked why non-Armenians would be interested in doing a play about this topic, Gary stated, "This play is what we look for in the theater. It is compelling, adventurous and extremely relevant. It can open doors to a distressed world."

Daybreak's playwright and producers were special guest speakers at the dinner party which was also attended by members of Daybreak's Production Advisory Board including party host Margaret Mgrublian, Helen Haig, and Diana Hekimian; two other board members who were unable to attend were Maggie Goschin and Joan Agajanian Quinn.

"When our grandparents found their voice and told their story, little did they know that we would be here today talking about the future of Joyce's play – or how relevant it would be to today's issues," stated Helen Haig.

The party gave a wonderful boost to the production fundraising goal. The next step will be to reserve a Los Angeles venue for fall 2017.

Golden Apricot Film Festival Presents Partnership With Foreign Embassies

YEREVAN -- Organizers of the 13th Golden Apricot Yerevan Film Festival today presented the cooperation with a number of Foreign Missions accredited to Armenia. The best French, Russian and British films will be screened within the framework of the festival.

Golden Apricot Film Festival in cooperation with British Council in Armenia will present a special film program, dedicated to the 400th anniversary of renowned British writer William Shakespeare's death. The best films, based on Shakespeare's works, will be screened in the frames of the program.

The "French New Cinema" program will be realized in cooperation with the Embassy of France in Armenia. It includes the best three films of French production. The program will open with *Two Remis, Two*, (2015) by Pierre Léon.

The "Danish New Cinema" program will be implemented in coopera-

tion with the Danish Film Institute. The program will present the best Danish films of the last five years. *The Commune* (2015) by Thomas Winterberg will open the program.

The four best films by Basque directors will be presented in a separate film program titled "Basque New Cinema." The film *Autumn without Berlin* (2015) by Lara Izagirre is to open the film program.

Collecting William Saroyan Memorabilia

YEREVAN -- Yerevan based Intellectual Renaissance Foundation has opened a branch in Fresno. In 2015, the foundation has purchased the house of the great Oscar winning writer and Pulitzer Prize receiver William Saroyan. The house is located on 2729 Griffith Way, Fresno, which has a Local Historic Preservation status and where Saroyan wrote 10 of his works. Here, the foundation is going to open a House Museum of William Saroyan.

The project is dedicated to creating an environment, where a significant part of William Saroyan's Literary Heritage will be stored. It will become a symbol of William Saroyan's house, where he lived and found inspiration for writing. The house museum is going to be a cultural center for Armenians from all over the world to come and get to know the lifestyle of the great writer. At the same time, it will be a center for international admirers of William Saroyan. The house museum will become a cultural center for literary events, readings and performances dedicated to the great writer. The foundation has contacted

some of the central institutions, which possess a significant part of Saroyan's memorabilia, such as William Saroyan Foundation, Stanford University, the University of Berkeley, as well as the State University of Fresno.

The foundation is interested in collecting the following items:

- Pictures and videos, capturing the atmosphere of his houses in Fresno and Paris

- Saroyan's books signed by himself, as well as his diaries, personal papers, contracts and first editions of his works

- Letters, manuscripts, notes, paintings and drawings

- Journals and notebooks, correspondence, business records, fan mail, memorabilia

- Artworks, paintings, notes, and his furniture

- The great writer also had a habit of collecting hats, shoes, even rocks, and surprisingly strange items.

All donors contributing to the collection will be properly acknowledged.

info@saroyanhouse.com

Sarkisian Congratulates Obama

Continued from page 1

security summit that was hosted by Obama. The Armenian president was among around 50 heads of state invited to the summit.

"We greatly appreciate the U.S. engagement, as a co-chair of the OSCE Minsk Group, in the Nagorno-Karabakh peaceful settlement process," Sarkisian wrote to Obama. He said the "key role" played by the U.S. was underscored when the international community scrambled to de-escalate the Karabakh conflict in April.

"We expect that the United States,

jointly with the other [Minsk Group] co-chair countries -- Russia and France -- will continue its active mediation mission towards the establishment of a stable and durable peace in our region," added the letter.

The Armenian presidential press office publicized the letter to Obama immediately after Sarkisian visited the U.S. Embassy in Yerevan on Saturday to congratulate Ambassador Richard Mills on the U.S. national holiday.

"The United States greatly values the strong bond of friendship between our two countries," the embassy wrote on its Facebook page afterwards.

Putin, Hollande Discuss Nagorno-Karabakh

Continued from page 1

"new impetus."

The U.S. State Department said Kerry asked Presidents Sarkisian and Aliyev to fulfill confidence-building measures and other commitments they made to advance the peace process at a May 16 meeting in Vienna and at a June 20 meeting in St. Petersburg.

Talks on Nagorno-Karabakh have been held on the basis of the so-

called Madrid Principles suggested by co-chairs of the Minsk Group of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) - Russia, France and the United States - in December 2007 in the Spanish capital.

They include three key principles written in the Helsinki Final Act: refraining from the threat or use of force, territorial integrity and the right to self-determination.

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԵՄ ՓԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ

Շօշափելիքի զգացողութեան մոլեկուլային հիմունքների բացայայտող հայազգի գիտնականը

ՅՈՒՎԱԿԻՄ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

Ասում են, որ մեր ազգը կրթութիւն, գիտութիւն սիրող ազգ է: Չնայած եկեղեցաշինութեան բուժը եւ մեր գիտութեան չֆինանսաւորուած՝ կիսամեռած վիճակը հակառակի մասին են փաստում, բայց որոշել եմ շաբաթը մէկ ներկայացնել այն հայ գիտնականներին, որոնք համաշխարհային մակարդակի հետազոտութիւնների ամենաառաջին գծում են, որոնք իրենց ոլորտներում մեծագոյն հեղինակութիւններ են, բայց որոնք մասին Հայաստանում գրեթէ բան չգիտեն: Ինքներդ կը դատէք՝ որքան ենք կրթութիւն ու գիտութիւն սիրում:

Սկսենք Արտեմ Փաթափութեանից (Ardem Patapoutian): Նեյրո-կենսաբան, Սկրիպսի (SCRIPS) հետազոտական ինստիտուտի դեկան, ԱՄՆ: Շօշափելիքի զգայարանը մարդու է, որի միջոցով զգում ենք բնութեան մէջ գոյութիւն ունեցող թէ ֆիզիքական (Չերմաստիճան, մեխանիկական), թէ քիմիական (նիւթեր, որոնք առաջացնում են ցաւ, քոր եւ այլն) զգալիներ: Շօշափելիքի զգայութիւնը ձեւաւորում է շնորհիւ զգայական նեյրոնների, որոնք, սինապսի վրայ, օրգանիզմի արտաքին եւ ներքին մակերեսի վրայ, զգալիութեան հաղորդում են ուղեղ: Զգայական նեյրոնները կարողանում են տարբերակել վնասակար՝ ցաւ, բորբոքում առաջացնող զգալիներն անվնասներին: Չնայած շօշափելիքի զգայարանի գոյութեան մասին մենք գիտենք շատ շուտուանից, սակայն մեխանիզմը եւ մոլեկուլները, որոնք առաջացնում եւ ձեւաւորում են այդ զգացողութիւնը, երկար ժամանակ մնում էին անյայտ: Փաթափութեանը զգայական նեյրոնների վրայ բացայայտեց յատուկ կառուցուածքներ՝ իոնային անցուղիներ, որոնք ակտիւանում են արտա-

քին Չերմաստիճանի տատանումներից: Այսինքն, Չերմաչափ են, մեր օրգանիզմի մոլեկուլային Չերմաչափերը: Հետաքրքիր է, որ իր յայտնաբերած իոնային անցուղիների մի մասը գործում են նաեւ որպէս քեմոսենսորներ եւ մասնակցում են ցաւի եւ բորբոքային գործընթացների զգացմանը: Փաթափութեանի լաբորատորիայի կողմից մշակուել է TRPA1 անուամբ փոքր մոլեկուլ, որ ճնշում է այդ անցուղիների գործունէութիւնը եւ ունի բժշկական նշանակութիւն: Այս պահին, այդ մոլեկուլը գտնուում է կլինիկական փորձարկումների մէջ: Սրանով պատմութիւնը չի աւարտուում: Երկար ժամանակ անյայտ էին նաեւ մեխանիկական բնույթի զգալիներով առաջացող շօշափելիքի զգացողութեան ձեւաւորման մեխանիզմները: Միայն վերջերս, կրկին Փաթափութեանի կողմից, բացայայտուեցին երկու տեսակի իոնային անցուղիներ՝ Piezo1 եւ Piezo2, որոնք ակտիւանում են մեխանիկական զգալիների առկայութեամբ: Այս պահին Փաթափութեանի լաբորատորիայում հետազոտում են Piezo1-ի եւ Piezo2-ի կառուցուածքը եւ դրանց դերը ֆիզիոլոգիական տարբեր վիճակներում: Այսպիսով, Փաթափութեանն այն գիտնականն է, ով բացայայտել է շօշափելիքի զգացողութեան մոլեկուլային հիմունքները: Բացի ֆունդամենտալ նշանակութիւնից, իր հետազոտութիւնների շնորհիւ հնարաւոր կը լինի բուժել մի շարք խանգարումներ, օրինակ, քրոնիկ ցաւի հետ կապուած հիւանդութիւնները: Արտեմ փաթափութեանը միակ հայ գիտնականն է, ով Howard Hughes Medical Institute-ի իրական անդամ է, մի կառույց, որի անդամ են նոբելեան մրցանակակիրների մեծ մասը:

Յ.Գ. Արտեմ Փաթափութեանը այս տարի Մայիսին դասախօսութեամբ հանդէս եկաւ Հայաստանում:

ԼԵՆԱ ՊԱՂՊՈՒՏԱՐԵԱՆ-ԳՈՐԹՈՇԵԱՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿՈՒԻ ՏՆՕՐԵՆՈՒՅԻ ՔԼԱՐՔ ՄԱԿՆԵԹ ՅԱՅ ՍՔՈՒԼԻ

Լենան ստանալէ ետք իր նախակրթական եւ միջնակարգ ուսումը Լիբանանի Մարտիկեան, Մոնթեպելլոյի Մեսրոպեան եւ Հոլիվուտի Ալէք Փիլիպոս Ազգային վարժարաններէն ներս, ան կը շարունակէ հետեւիլ իր բարձրագոյն ուսման՝ Նորթրիճի Քալիֆորնիոյ Նահանգային Համալսարանին մէջ: Ան կը ստանայ երկու տիտղոսներ՝ Պակաւոր Գիտութեան, ուսողութեան մէջ, եւ Մագիստրոս Գիտութեան՝ կազմակերպումի, դեկավարումի եւ գործելակերպի ուսուցման մարզերուն մէջ:

Շուրջ երեսուն տարի ան ունեցած է աշխուժ կրթական դաստիարակչական գործունէութիւն:

1986-1988 ուսուցիչի օգնական Կլենտէյլի R.D. White նախակրթարանին մէջ:

1988-1989 ուսուցչուհի Կլենտէյլի Toll Միջնակարգ վարժարանին մէջ:

1990ին կը սկսի դասաւանդել ուսողութիւն Կլենտէյլի Հայ Սքուլին մէջ եւ միաժամանակ կը վարէ վարժարանին Հայկական Ակումբին կազմակերպչական աշխատանքները:

1999ին կը կոչուի Հոլիվոր Հայ Սքուլի փոխ-տնօրէնի պաշտօնին: Այնուհետեւ Տիկ. Լենա

Պաղպուտ-տարեան-Գորթոշեան կը նշանակուի Թուրքիայի Տեսուչի՝ Լոս Անճելըս քաղաքի կրթական շրջանին մէջ, օգտակար հանդիսանալով 81 շրջաններու հանրային վարժարաններուն: Միեւնոյն ատեն ան կ'աշխատի նահանգային մակարդակով տարբեր յանձնաժողովներու մէջ:

2011 Օգոստոս 22ին Լենան կը ստանանք Հայ Բրեսնթայի Մակնեթ Հայ Սքուլի փոխ-տնօրէնուհիի պաշտօնը: Իսկ այժմ ան նշանակուած է Տնօրէնուհի՝ նոյն պատկառելի կրթական հաստատութեան որ ստանանք Յուլիս 1, 2016ին:

ՄԱՇՏՈՑ ԳՈՒԷԾԻ ԱՄԱՐՏԱԿԱՆ ՅԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգային հպարտութեան եւ երախտագիտական զգացումներու օր մըն էր, երբ շրջանաւարտներ եւ ծնողներ հաւաքուած էին տօնակատարելու համար Մաշտոց Գոլէճի 24-րդ տարուայ հունձքի յաջողութիւնը:

Հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի Յունիս 26, յետ միջօրէին Կլենտէյլի Phoenicia ճաշարանի սրահին մէջ: Միացեալ Նահանգներու եւ Հայաստանի քայլերգներու ունկնդրութեամբ եւ ապա Տէրունական աղօթքով ձեռնարկը սկսաւ:

Խանդավառ մթնոլորտի մէջ գործադրուեցաւ ճոխ յայտագիր մը, որու ընթացքին բացման խօսքով հանդէս եկաւ Գոլէճի նախագահ Դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեան. շնորհաւորելէ ետք շրջանաւարտներն ու անոնց հարազատները ան յորդորեց շրջանաւարտներուն բաժնեկցելով անոնց հետ չորս կարեւոր սկզբունքներ:

Ա- Հաւատարիմ մնալ մեր հայ ընտանեկան սրբութիւններուն եւ աւանդութիւններուն:

Բ- Անադարտ պահել մեր մայրենի լեզուն, հպարտ զգալ մեր դարաւոր մշակոյթով եւ պամտութիւնով ու գանտք ներմուծելով իրենց եւ իրենց զաւակներուն ամէնօրեայ կեանքին ընթացքին:

Գ- Հպարտ զգալ հայրենիքով, սատարել անոր վերելքին եւ հեռու մնալ փնովելէ:

Դ- Պանծացնել մեր հոգեւոր արժէքները, որպէս ժառանգորդները առաջին քրիստոնեայ ազգին սիրելով զԱստուած, եկեղեցի յաճախելով, Աստուածաշունչ կարդալով եւ աղօթելով:

Ապա բեմ բարձրացան 48 շրջանաւարտ մանկավարժութեան բաժանմունքէն ստանալու համար իրենց վկայականները ձեռամբ Գոլէճի նախագահի եւ հոգաբարձութեան ատենապետ Տոքթ. Վարուժան Կապուչեանի:

Շրջանաւարտներու անունով խօսք առաւ Լիլիթ Ուլեան: Ան

Advertisement for MEHER BABIAN, D.D.S. General Dentistry. Address: 1111 S. Glendale Avenue Suite 206 Glendale, CA 91205. Contact: Tel: (818) 547-0884, Tel: (818) 547-1476.

ՍԱՀՄԱՆԱՄԵՐՁ ՀԱՅՐ «ԱՅՍՏԵՂԵՆ ԿՐ ՍԿՍԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

ԴՈԿՏ. ՀՐԱԹՐ ՀԷՊԷՃԵԱՆ

Դոկտ. Սուրեն Դանիելյանն է՝ Երեւանի իրաւաբանական համալսարանի «Սփիւռք» գիտաուսումնական կեդրոնի վարիչ տնօրէնը: Պոլսահայ մանկավարժ եւ «Նոր դպրոց»-ի հիմնադիր Յովհաննէս Հինդլեանի ծննդեան 150-ամեակին նուիրուած երկօրեայ գիտաժողովին ենք: Գիտաժողովի առաջին օրը տեղի ունեցաւ Երեւանի մէջ, իսկ երկրորդ օրը շարունակուեցաւ Տաւուշի մարզի Կայան ավանին մէջ, որովհետեւ հոն՝ Կայան ավանին մէջ կանգուն է դպրոց մը՝ Յովհաննէս Հինդլեանի անունով, որ հայեցի կրթութիւն եւ դաստիարակութիւն կը ջանքէ հայ նոր սերունդին, որ, տակաւին, «վճռած» է մնալ՝ «սահմանամերձ» այս շրջանը: Եւ այս՝ Ազգայնականի սահմանէ միայն հարիւր մեթր հեռավորութեան վրայ: Եւ հայկական դպրոց, եւ Սուրենին հպարտանքը՝ «Այստեղէն կը սկսի Հայաստանը»:

Եթէ շրջանի բնութեան գեղեցկութիւնը կը զգլխէ ու կ'անցնի ամէն ուշադրութիւն եւ հիացմունք, բայց կայ նաեւ հոգեկան ազդակը: Իսկ ո՞րն է հոգեկան այդ ազդակը: Որ՝ ոչ միշտ ապահով այս «սահմանամերձ» շրջանին մէջ հայը կը շարունակէ ապրիլ, բայց նաեւ՝ զարգանալ: Աշակերտները, տնօրէնը եւ ուսուցչական կազմը նոյնինքն Կայան ավանի Յովհաննէս Հինդլեան վարժարանին մէջ մեզ դիմաւորեցին: Իսկ դիմաւորելը: Հայկական պար, երգ, հաց ու աղ, եւ տակաւին՝ երիտասարդ աշակերտ աղջիկներու գինուորակաւ տարազով՝ միշտ պատրաստի գիտակցութիւնը: Անդրադարձալ, որ հայկական երգն ու պարը որքան զօրաւոր են եղեր: Եթէ սրահներու կամ զեղարուեստական յայտագիրներու ընթացքին կ'ունենդրես հայկական երգը եւ կը հաղորդուիս արուեստով, ապա բոլորովին տարբեր կ'ըլլայ պատկերը, երբ «սահմանամերձ» շրջանին մէջ, առօրեայ իր մտահոգութիւններուն եւ գուցէ վախերուն եւ անապահովութիւններուն ընդմէջէն, կ'ապրիս այդ երգերուն տուած հոգեկան ուժը: Եւ այդ երգերուն եւ պարերուն ընդմէջէն, նոյնինքն Կայան ավանին մէջ, կը զգաս հայրենի հողին ինքնութիւնը եւ անոր տուած «արժանապատուութիւնը» քեզի՝ իբրեւ հայու: Այդ հողը, որ պէտք է պահուի: Եւ երբ հայ տղաքն ու աղջիկները կ'երգեն ու կը պարեն, տեսալ, թէ

որքան հաստատ էր իրենց շրթներէն ելած իւրաքանչիւր բառ: Բայց նաեւ՝ որքան կանգուն էին անոնք իրենց պարերու իւրաքանչիւր շարժումին ընդմէջէն, որովհետեւ անոնք կ'երգէին ու կը պարէին հողի մը վրայ, որ պահուած է ու տակաւին կը պահպանուի նահատակութեամբ, եւ որուն մէջ խարսխուած է ապրելու ուժը: Այդ օր՝ Մայիս 27-ին, անոնք այդ ուժը բաժնեկցեցան մեզի հետ:

«Կայան ավանը ինձի համար յաւերժութիւն է»: Լենա Վարդանեանն է՝ Յովհաննէս Հինդլեան վարժարանի տնօրէնը: «Առանց այս վայրին՝ չեմ կրնար ապրիլ»: Լենային համար իր ամբողջ էութիւնը ապրող կեանքի մը մէջ է: Հայ կնոջ ամուր կերպար՝ տոկուն նկարագիրով եւ ազգային անշեղ ինքնութեամբ, որ հայ նոր սերունդին կրթութիւնը կը ջանքէ: Ան յուսահատիլ չճանչցող հայ մանկավարժ-մայրն է, ու տակաւին՝ մեծ մայր, որ Կայան ավանին մէջ ինքզինք միշտ «յաղթական» կը զգայ: «Չենք վախնար, այնքան ատեն որ կ'ուզենք ապրիլ, որպէսզի թուրքը վախնայ մեզմէ»: Եւ Լենային համար «յաղթանակ»-ի լաւագոյն միջոցը «ապրելուն» մէջ է: Այս ապրող կեանքն է, որ տեսայ Կայան ավանին մէջ: Սահմանամերձ գիւղը:

Դպրոցին մանուկները, մեր գիտաժողովի երկրորդ օրուան աշխատանքներէն առաջ, կատարեցին ներկայացում մը: Իսկ ներկայացումը՝ «Լոյս, սէր եւ կեանք»: Անոնք երգեցին եւ վկայեցին կեանք մը, որուն հիմքերը լոյսն ու սէրն են: Եւ այս արժանիքներով կեանք մըն է, որ անոնք վճռած են ապրիլ, բայց նաեւ վճռած են յաղթել:

Դասախօսութիւններէն ետք քիչ մը քալելով հասայ «խրամատը». հոն, ուր սահման էր եւ կարելի չէր աւելի առջեւ երթալ: Եւ այդ խրամատին մօտ կային ապրող վկայութիւններ: Հոն էր նահատակ քաջամարտիկ Գէորգին յուշարձանը: Ու տակաւին՝ հոն էր նաեւ կիսափլատակ տնակը, որուն մէջ կանգուն կեցած էին Սուսաննան եւ իր գաւակները: Բոլորն ալ տակաւին կ'ապրին Կայան ավանին մէջ: Եթէ չկան բնակութեան յարմարակէտ ու բարւոք պայմաններ, բայց կայ ապրելու հողին: Այն հողին, որ խառնուած է այդ «խրամատ»-ին մէջ: Եւ եթէ հայու այս հողին «խրամատ»-ին կու տայ ուժ՝ պահելու եւ պահպանելու համար զայն, բայց նաեւ անկէ կ'առնէ կեանքը ապրելու տեսլականը: Երեւի ա՞յս ալ հայուն

«Իւրայատկութիւններէն» է: Եւ ինչպէս որ օտար լրագրող մը անցեալ ապրիլի Ղարաբաղի պատերազմը եւ անոր ընդհանուր մթնոլորտը նկարագրելով՝ ըսած էր. «Տարօրինակ է հայը: Խաղաղ օրերուն կը ձգէ իր հայրենիքը, բայց պատերազմի ու ճգնաժամի ատեն կը վերադառնայ ու կը համախմբուի անոր շուրջ»: Երեւի մեր պատմութիւնն է, եւ այդ պատմութեան ստեղծած հոլովոյթնե՞րը, որոնք հայը վերածած են «ճգնաժամի» ժողովուրդի մը: Կայան ավանէն դուրս եկանք

սակայն ուրիշ ելք չկայ, բացի «մաքառելէ» անոնց դէմ: Դժուար թէ այլընտրանք մը ըլլայ, հայը պիտի պահէ իր միակ «յոյսը»՝ հայրենի հողը: Եւ Կայան ավանը եւ անոր «խրամատ»-ին կողքին ապրող «սահմանամերձ հայը» ցոյց տուին կեանքը ապրելու եւ շարունակելու այս վճռակամութիւնը: Թէ՛ կարելի է ապրիլ եւ պահել մեր միակ ,յոյսը, որքան ալ ատիկա դժուար ըլլայ:

Կայան ավան: «Սահմանամերձ հայը»: Խրամատին ընդմէջէն կեանքը պահելու եւ ապրելու

եւ հասանք իջեւան: Ճաշարանի մը մէջ մեզի պատրաստած էին ընթրիք: Արմէն կիրակոսեանը մեր սեղանին սպասարկողն էր: Երիտասարդ հայ մը, որ կ'ապրի իջեւանի մէջ: Ճաշի մատակարարումէն ետք Արմէնը արտասանեց Սիւսանի յիշուած «Չաւակը»: Եւ բանաստեղծին հոգին ու միտքը որքան դիպուկ էին այդ մթնոլորտին հետ: Եւ «Չաւակը»: Հայրը գիշերով իր գաւակը կը հասցնէ Միջերկրականի ավերը՝ մաքառելով ահաւոր ալիքներուն դէմ, փրկելով միակ «յոյսը

մարտահրաւէրը: Եւ դարձեալ՝ Սիւսանի յիշուած «Չաւակը»:

Բանաստեղծը հայ ժողովուրդին հարստութիւնը տեսաւ ազգապահպանումի եւ սերունդներու շարունակականութեան մէջ: Եւ հայը, «սահմանամերձ» թէ՛ այլ, պիտի պահէ այս «հարստութիւնը»: Ազգապահպանումի եւ սերունդներու շարունակականութեան, իմա՝ հայուն հարստութեան ամուր գրաւականը հայրենի հողն է:

Կայան ավան: «Սահմանամերձ

աւերուած իր գիւղին»: Եւ եթէ հայ ժողովուրդին պատմութիւնը մինչեւ այսօր լեցուն է «ալիքներով»,

հայը: Ան՝ հայը, վճռած է պահել իր հայրենի հողը: Իր՝ հայուն հարստութիւնը:

**OFFICE SPACE FOR RENT
IN PASADENA**
ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ծննդեան 180-ամեակ (1837-1884)

Հիմնադիր Կեդրոնական Վարժարանի (130-ամեակ)

ԴՈԿՏ ՋԱԼԻՆ Ա. ՔՀՆՅԴ
ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

Նախընթացը

Կ. Պոլսոյ Հայոց նախկին պատրիարքներէն ամենէն երիտասարդն էր Ներսէս Արքեպիսկոպոս Վարժապետեան որ նոյնպէս ամենէն երիտասարդը եղաւ անոնց եւ յաջորդներուն մէջ որ կանխահաս կնքեց իր կեանքը 47 տարիքին՝ շաքարախտի հիւանդութեան հետեւանքով: Ներսէս Պատրիարք 19-րդ դարու երկրորդ կիսուն փայլեցաւ որպէս Հայ Եկեղեցւոյ եւ Ազգին նուիրեալ ամենէն կարկառուն հոգեւորականներէն մին, ծնած Կ. Պոլիս 1837-ին, որ 25 երիտասարդ տարիքին 1862 Հոկտեմբեր 13-ին ձեռնադրուեցաւ եպիսկոպոս Կիլիկեան Աթոռի Սիսի Կիրակոս Բ. Կաթողիկոսէն որպէս Թեմակալ Առաջնորդ Ատանայի: Ան եղաւ այն բացառութիւններէն որոնք կանոնական դպրեմանքէ մը անցնելով հոգեւորականի յատուկ ուսում չստացան, այլ ուսուցչական ասպարեզէն բարձրացան հոգեւորական կարգի: Ներսէս Պատրիարք յաջորդեց Մկրտիչ Խրիմեան Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին եւ մեծ ազդեցութիւն ու մասնակցութիւն բերաւ Հայոց Ազգային Սահմանադրութեան խմբագրութեան մէջ, որ 1863 Մարտ 17-ին պետական վաւերացում ստացաւ Օսմանեան Կայսրութեան Բարձր Դուռէն:

Առաջնորդ եւ Պատրիարք

Որպէս Թեմակալ Առաջնորդ, Ներսէս Եպիսկոպոս Վարժապետեան Կիլիկեան Աթոռի պատուիրակութեան երկու պատգամաւորներէն մին ընտրուելով, Մայր Աթոռ մեկնեցաւ մասնակցելու 1866 թուի Սեպտեմբեր 15-ի Ազգային-Եկեղեցական Ժողովին որ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս պիտի ընտրէր Կ. Պոլսոյ նախկին Պատրիարք Տ. Տ. Գէորգ Դ. Քէրէստէճեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Էջմիածնէն վերադարձին Ներսէս Եպիսկոպոս Առաջնորդ ընտրուեցաւ Նիկոմիդիոյ (Իզմիր) թեմին, եւ շուտով, երբ Մկրտիչ Խրիմեան Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Ազգային Սահմանադրութեան հետ հաշտ չըլլալով պետութեան իր հրաժարականը կը ներկայացնէր, Ներսէս Եպիսկոպոս Վարժապետեան կ'ընտրուէր Պատրիարք Կ. Պոլսոյ Հայոց, հակառակ իր խնդրանքին որ իր անունը վերցնեն թեմին անուններու ցանկէն՝ առողջական պատճառներով: Ներսէս Եպիսկոպոս կանուխէն կը տա-

րորիարքութիւնը յայտնելով իրենց ուրախութիւնն ու շնորհաւորութիւնները, Ներսէս Պատրիարք կը ձեռնարկէր իր գործին: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գէորգ Դ. Մայր Աթոռէն գինք կ'ողջունէր որպէս «իր աջ բազուկը»: Կիլիկեան Աթոռի միաբան եպիսկոպոս ըլլալուն, Մայր Աթոռ հարկ էր երթալ ու դառնալ միաբան Մայր Աթոռի, որուն նկատմամբ Գէորգ Դ. Կաթողիկոս խիստ ընթացք որդեգրած էր որ նման պարագաներու Մայր Աթոռէն դուրս ձեռնադրուած եպիսկոպոսներ, եթէ Մայր Աթոռի թեմերուն մէջ պիտի ծառայէին, իրենց ուխտը կատարէին Իջման Սեղանին առջեւ, ստանալով եմփորոն, մատանի եւ խոյր՝ իր հաստատած «Կանոն վաւերա-

ցուցանելոյ» արարողակարգին համաձայն որ իրմէ ետք աւելորդ եւ անգործադրելի նկատուեցաւ:

ԱՃՈՒՅԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Այս բոլորով հանդերձ, կարեւոր եւ անյետաձգելի անմիջական գործեր, տնտեսական ու վարչական խնդիրներ, կը սպասէին նորընտիր Պատրիարքին, որոնց մէջ կար Պատրիարքարանին յետեայ պարտքերը: Անոնց համար բարերարներ պիտի գտնէր, իսկ միւս կողմէ կար Աղթամարի Կաթողիկոսութեան խնդիրը՝ Խաչատուր Շիրոյեան Կաթողիկոսի անձին դէմ կատարուած ամբաստանութեամբ:

Հակառակ իր վատառողջ վիճակին, Ներսէս Պատրիարք յաջողեցաւ տազնապները լուծել, նախ

երկու բարերարներ գտնելով, մին Եգիպտոսէն՝ Աբրահամ Երամեան, եւ միւսը Պոլսէն՝ ճարտարապետ Սարգիս Պալեան, որոնք մեծ գումարներ յատկացուցին Պատրիարքութեան, թեթեւցնելով անոր տնտեսական ծանր կացութիւնը: Իսկ Աղթամարի պարագային քննելով զայն Պատրիարքարանի Ազգային Ժողովին կողմէ, ջնջել կուտար Շիրոյեանի դէմ եղած անտեղի ամբաստանութիւնը եւ առայդ պետութեան կը տեղեկացնէր անհրաժեշտ դիմումը:

Աղթամար նոյնիսկ չէր ճանչցուէր Մայր Աթոռէն, եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գէորգ Դ. խիստ վերաբերմունք ցոյց կուտար անոր նկատմամբ ու կը պահանջէր

Շարք էջ 19

Գրաւուած Թուական

Mark Your Calendars

Հայաստանի Անկախութեան Օրուայ ՓԱՌԱՏՕՆ

Սեպտեմբեր 18, 2016

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Armenian Independence Day FESTIVAL

To reserve your booth
please call Nor Serount Cultural Association
Ձեր կրպակները ապահովելու համար
Հեռաձայնեցէք Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան
(818) 391-7938

ՊՈԼՍԱՅԱՅ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ ԱՐԱ ԿԻԼԵՐԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Պոլսահայ նշանավոր լուսանկարիչ Արա Կիլեւրի գործն ու կեանքը յաւերժացնող թանգարանի մը բացումը տեղի պիտի ունենայ մօտ ատենէն: Պէտքը շրջանին մէջ պիտի ցուցադրուին անուանի լուսանկարիչին գործերը, նոթագրութիւնները եւ անոր ստացած մրցանակներն ու պատուոյ նշանները: Այս ծրագրի գործադրութիւնն ստանձնած է «Տողուշ» առեւտրական խմբակը:

Արա Կիլեւրի ներկայութեամբ օրերն կ'ընթացնեն այս համաձայնութեան կնքումին ներկայ եղած են «Տողուշ» ընկերութեան գործադիր պատասխանատուներ՝ Ֆէրիտ Շահենք եւ Հիւսնի Աքհան: Վերոյիշեալ թանգարանը ի մի պիտի բերէ Արա Կիլեւրի կեանքին ու արուեստին հետ կապուած բոլոր իրեղէնները ու պիտի հանդիսանայ իսթանպուլի արուեստի ամենէն կարեւոր կեդրոններէն մին:

ԿՐԱՍՆՈՏԱՐԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ 30 ԹՈՆ ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՔ ԴՐԿԵՑ ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱԿԻՆ

Ատրպէյճանի կողմէ Արցախի դէմ կատարուած չորս օրուան անարգ յարձակումէն անմիջապէս ետք Կրասնոտար (Ռուսաստան) 900,000 հաշուող հայ գաղութը շտապեց օգնութեան ձեռք երկարել Հայաստանին եւ Արցախին: Արդարեւ ցուցաբերուած օգնութիւնը շուրջ 30 թոն, եղած է անդամութեան եւ կենցաղային ապրանքներու ձեռով, ինչպէս նաեւ շտապ օգնութեան ինքնաշարժ մը եւ սառնարաններ, որոնք յանձնուած են Մուրացանի

անուան գինուորական հիւանդանոցին: Նշենք նաեւ որ Կրասնոտարի շրջանին մէջ կը գործեն հայկական 45 համայնքային կազմակերպութիւններ, որոնք նմանօրինակ նախաձեռնութիւններ կատարելով իրենց հոգիին եւ խիղճին առջեւ հանդիստ կը զգան, քանի որ «մենք մէկ ազգ եւ մէկ ամբողջութիւն ենք» յայտնեց Դրամահաւաքի պատասխանատուներէն Ռազմիկ Գէորգեան:

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ՏՕՆԸ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԵՋ

Կիրակի 3 Յուլիս 2016-ին, Դամասկոսի Առաջնորդանիստ Մուրբ Սարգիս Եկեղեցւոյ մէջ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Պայծառակերպութեան տօնին առթիւ, հանդիսաւոր Մուրբ Պատարագ մատուցեց եւ քարոզեց Դամասկոսի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Արմաշ Ս. Եպս. Նալպանտ եանը: Մուրբ խորանին կը սպասարկէր

Տ. Տրդատ Քհնյ. Քիրէճեանը: Այս մասին կը հաղորդէ Դամասկոսի Ազգ. առաջնորդարանի դիւանը: Սրբազան Հայրը իր քարոզին մէջ հաւատացեալ ժողովուրդին փոխանցեց Պայծառակերպութեան խորհուրդը եւ անոր հետ առընչուած ազգային հնամենի աւանդոյթները: Յաւարտ Մուրբ Պատարագի Սրբազան Հայրը վարդաշուր սրակեց հաւատացեալներուն վրայ:

ԿԵԱԲՈՒՐ ԹԱՂԻՆ ՄԵՋ ԿԵԱԲՈՒՐ ՉԵՐ ՄԱՅԱԾ, ՀԻՄԱ ԹԱՂԱՄԱՍՆ ԱԼ ՉՄՆԱՅ

Երբ 2015 թուականի Դեկտեմբեր 2-ին Տիրապէքիւրի Մուր գաւառին մէջ յայտարարուած փողոց ելլելու արգելքը վերջերս մասամբ վերացուեցաւ, սկսան ի յայտ գալ Մուրի կրած վնասներուն չափերը: Մուր գաւառին մէջ գտնուող Մուր Կիրակոս Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւնները բացայայտեցին, որ վնասուած է եկեղեցւոյ ոչ այնքան դուրսի, այլ՝ ներսի կողմը, որը 6 ամիս ոչ ոք կրնար տեսնել՝ բախումներու թատերաբեմին մէջ գտնուելուն պատճառով: Տիրապէքիւրի մէջ մարդու իրաւունքներու պաշտպանները եկեղեցին այցելելէ ետք յայտնած են, որ եկեղեցւոյ պատերը, տանիքը եւ զանգակատունը լուրջ վնասներ չեն կրած:

գրասենեակը, կողոպտուած՝ վաճառելու նպատակով այստեղ գտնուող գիրքերը, ինչպէս նաեւ նուէրները: «Քահանայատուն» անուանուող ներքեւի յարկին վրայ բացուած է մեծ անցք մը, որմէ կապ հաստատուած է Մուր Կիրակոսի կողքին գտնուող քաղաքական եկեղեցւոյ հետ»:

Մարդու իրաւունքներու պաշտպանները նաեւ ընդգծած են, որ մեծ չափով աւերածութեան ենթարկուած է նաեւ այն փողոցը, ուր կը գտնուի Մուր Կիրակոս Եկեղեցին: Անոնք յայտնելով, որ այստեղի բոլոր խանութներն ու տուները քանդուած են, առաջ նեղլիկ եղած այդ փողոցը այժմ ամբողջովին դատարկ է եւ վերածուած է բաց տարածքի մը, նաեւ շէտած են, թէ Մուր Կիրակոս Եկեղեցին եւ քաղաքային կան եկեղեցիին պատկանած շուրջ 25 խանութները եւս գետնին հաւասարեցուցած են: Մարդու իրաւունքներու պաշտպանները յայտարարած են. «Յատկապէս Մուրի Մարկոսեանի փողոցը այլեւս հարթ տարածք է, որմէ նոյնիսկ Մարտին քաղաքի կ'երեւի: Կէաւուր թաղը այլեւս ամբողջովին դատարկ է եւ մեծ տարածք: Խճա քարերը հաւաքուած են, բայց Եօղուր թաղապարտ փողոցին մէջ տուները դեռ կանգուն են: Կէաւուր թաղին մէջ կէաւուր չէր մնացած, հիմա թաղամասն այլ չմնաց», - «Ակոս»-ին կը զրէ Նազան Օզճանը:

Մարդու իրաւունքներու պաշտպանները նշելով, թէ յատկապէս մեծ աւերածութեան ենթարկուած է Մուր Կիրակոսի այգիին մէջ գտնուող փոքր եկեղեցին, նաեւ յայտնած են. «Թալանուած է եկեղեցւոյ

VA Print Media

Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles

Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ
Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար
Հեռահայտել՝ ՎԱՀԷ ԱՋԱՊԱՀԵԱՆԻՆ

Vahe Atchabahian
1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

ԱՍՏՂԵՐԸ ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ

ԽՈՅ Մարտ 21-Ապրիլ 19
 Հրահանգել շատ սիրելի ու շուրջինների կը հեռանան քեզմէ: Տարակուսանքի մէջ ես անհիմն պատճառներով: Պտոյտ մը ծրագրելու յարմար առիթը պիտի ունեաս: Բախտաւոր թիւերդ են 6,13,17,27,29

ՑՈՒԼ Ապրիլ 20-Մայիս 20
 Կարծիքներու փոխանակման ընթացքին պիտի վիճիս բարեկամիդ հետ: Մարգական հանդէսի մը ներկայ պիտի ըլլաս: Գործը բաւական պիտի յառաջանայ: Բախտաւոր թիւերդ են: 10,14,26,31,35

ԵՐԿՈՒՐԵԱԿ Մայիս 21-Յունիս 20
 Տարեց մը քեզի շատ ներգրծու կը պատճառէ իր անտեղի նիւթերով: Համբերատար եղիր: Անկարելիին համար մի յոգնիր, փորձէ իրատես ըլլալ: Բախտաւոր թիւերդ են: 1,19,21,25,33

ԽԵՑԳԵՏԻՆ Յունիս 21-Յուլիս 22
 Շատ լաւ ձիրքերով օժտուած անձ մըն ես, սակայն կը ծուլանաս զանոնք օգտագործելու: Կորսուած եւ հեռացած ազգական մը անակնկալի պիտի բերէ քեզի: Բախտաւոր թիւերդ են: 5,15,24,32,35

ԱՌԻՒԾ Յուլիս 23-Օգոստոս 22
 Ընտանիքիդ հոգածութիւնը առաջնակարգ տեղ կը գրաւէ կեանքիդ ներս: Գործիդ մէջ անձ մը պիտի վիրաւորէ քեզ եւ անիրաւութեամբ զրպարտէ քեզ: Բախտաւոր թիւերդ են: 8,16,22,32,34

ԿՈՅՍ Օգոստոս 23-Սեպտեմբեր 22
 Տանդ մթնոլորտը ճնշում եւ ներգրծու պիտի բանցնէ վրադ, քաջութեամբ պիտի յաղթահարես զանոնք: Անակնկալ այցելութիւն մը պիտի ուրախացնէ քեզի: Բախտաւոր թիւերդ են: 3,9,22,30,34

ԿՇԻՈՔ Սեպտեմբեր 23-Հոկտեմբեր 22
 Կողակիցիդ տուած խոստումդ կատարելու մի գլանար: Հրաւերներու յարմարագոյնը ձեռով ընդառաջէ: Վէճերէ հեռու մնացիր: Բախտաւոր թիւերդ են: 7,18,23,28,32

ԿԱՐԻՃ Հոկտեմբեր 23-Նոյեմբեր 21
 Քեզմէ ներգրծու եւ հեռացած անձ մը պիտի փորձէ բարեկամութիւնը վերահաստատել քու հետդ: Զգուշացիր կրնայ օգտագործել բարի սիրտդ: Բախտաւոր թիւերդ են: 2,7,16,23,33

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ Նոյեմբեր 22-Դեկտեմբեր 21
 Գաղտնիքներդ եւ անձնական կեանքիդ մանրամասնութիւնները մարդու հետ խօսիլ չես սիրեր: Հանրային վայրեր երթալէ զգուշացիր այս շաբաթ: Բախտաւոր թիւերդ են: 14,23,25,29,30

ԱՅԾԵՂՋԻԻՐ Դեկտեմբեր 22-Յունուար 19
 Ընտանիքիդ անդամները համախմբելով կը սիրես լաւ ժամանակ անցընել անոնց հետ: Մի փորձէր ուրիշին նմանիլ: Շատ ազնիւ եւ ծառայատէր ես: Բախտաւոր թիւերդ են: 4,9,17,26,34

ԾՈՎԱՆՈՅՇ Յունուար 20-Փետրուար 18
 Ձաւակներուդ հետ շատ ժամանակ կ'անցընես եւ կը սիրես զիրենք խրատել: Բարեկամներդ յաճախ կ'ուզեն այցելել քեզ անկեղծութեամբ համար: Բախտաւոր թիւերդ են: 5,17,23,34,35

ՉՈՒԿ Փետրուար 19-Մարտ 20
 Քանի մը նիւթեր կան, որոնք կը մտահոգեն քեզ, սակայն անոնց մասին խօսիլ չես սիրեր: Հարազատներդ մի մոռնար երբ նոր անձերու կը ծանօթանաս: 3,14,21,28,31

«Քոստոս Երկիրն» Ու

Շարունակուած էջ 2-էն

խելու, ընտրութիւններից առաջ անհրաժեշտ գումար «Հայթաթե-լու» խնդիր է դրուած:

Գուցէ, հերթը Գագիկ Խաչատրեանին է, նա արել է իր գործը, այժմ նրանից կարողութիւններ խլելու ու մի նոր «մոտանաւ» աճեցնելու խնդիր է դրուած, ինչով, ընդհանուր առմամբ, զբաղուած է իշխանութիւնը տարիներ շարունակ՝ գերհարստացնել, ապա, եթէ անհրաժեշտ է՝ «յօշոտել»:

Մինչ այժմ իշխանութիւնը որեւէ բացատրութիւն չի տուել, թէ որտեղից Գագիկ Խաչատրեանին նման հակայական կարողութիւններ: Պարզ է, որ օրինական ճանապարհով անհնար է այս չափերի հարստութիւն դիզել: Պարզ է նաեւ, որ առանց իշխանութեան իմացութեան՝ անհնար էր, որ Գագիկ Խաչատրեանն այսքան հարստութիւն ձեռք բերէր:

Սա Հայաստանի անվտանգութեան սպառնացող երեւոյթ է: Կոռուպցիան եւ թաւանն արդէն սպառնում է երկրի անվտանգութեանը, իսկ այս երեւոյթները դէմն առնելու համար պէտք է կոնկրետ երկրի ազգային անվտանգութիւնը գործի անցնի: Մինչդեռ պատկան մարմինները եւ բարձրագոյն իշխանութիւնը, լուռ է...

Ինչու... Առհասարակ, եթէ փորձում ես փոքր-ինչ տրամաբանել, հետաքրքիր հարցեր են առաջ գա-

լիս: Որտեղից, իշխանութեան ծառաների բնորոշած՝ «քոստոս երկրում» այսքան գումարներ... Որքան էլ բոլոր ոլորտներում ու բնագաւառներում մենաշնորհային դիրք լինի, որքան էլ Հայաստանը թանկ երկիր լինի՝ ի համեմատութիւն, օրինակ, հարեւան վրաստանի եւ աշխարհի այլ աւելի զարգացած ու հարուստ երկրների, միեւնոյն է, չեն կարող այսպիսի հակայական կարողութիւններ ու գումարներ շրջանառուել փոքր ու աղքատ Հայաստանում: Նոյնիսկ համատարած կաշառակերութեան, համատարած թաւանից եկող գումարները հազիւ թէ միլիոնների շրջանառման հասնեն:

Որտեղից այսքան գումար «քոստոս» երկրում, ինչ մոլթ գործարքներ են տեղի ունենում մեր երկրի միջոցով ու իշխանութիւնների ձեռքով՝ գէնքի, թմրամիջոցների՝ վաճառքի, թէ՛ այլ մոլթ գործարքների միջոցով են կուտակուած գումարներ: Ո՛չ «օրինականացուած» ու համակարգուած թաւանի, ո՛չ կաշառակերութեան ու մենաշնորհների միջոցով այսքան միլիոններ չեն կարող շրջանառուել ու այսպիսի հակայական կարողութիւնների տէր չեն կարող դառնալ թէկուզ մի քանի տասնեակ ընտանիքներն ու նրանց հարազատները:

Ինչ-որ բան այն չէ մեր երկրում, անորմալ հարստութիւնները դիզելու հիմքերն, ամենայն հաւանականութեամբ, այլ տեղ են թաքնուած:

«ՀԱՅԵԼԻ»

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՏՆՈՒՐ ՕՐԻՆԱԿԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

երեք դաշնային տարածքներ պիտի ըլլան ու անոնք պիտի բաժնուին՝ սիւննիներու, շիիներու եւ քիւրտներու միջեւ:

Այս բաժանումներուն մէջ առհասարակ քրիստոնեաներու, եգիպտիներու, ասորիներու, գաղթէացիներու, մարոնիներու եւ հայերու հաշիւ չի կատարուիր: Ու այս բոլորէն անդին բնական է, որ փոքրամասնութիւնները իրենք զիրենք անպաշտպան զգալով պիտի ուզեն վայրկեան առաջ հեռանալ այդ շրջաններէն:

Հայութիւնը մեծապէս տուժեց իրաքի մէջ: Տնտեսական մեծ կարողութիւններ ունեցող այդ համայնքը այսօր կը կոտորուի ցաւին ու տառապանքին առջեւ: Մտահոգիչ է նաեւ, որ հայութիւնը իր տարբերութեանը եւ քաղաքական ու ազգային բաժանումներով իրաքահայութեան համար լուրջ եւ երկարաժամկէտ ծրագրեր չունեցաւ: Հազարաւոր իրաքահայեր, որոնք պատերազմի ամենէն թէ՛ օրերուն ստիպուած եղան Երեւան հաստատուել, այսօր չզիմանալով Հայաստանի տնտեսական դժուարին պայ-

մաններուն՝ հեռացան ու հասան հեռու ափեր:

Իրաքահայութեան ապրած ողբիսականը դաս չեղաւ հայութեան: Այսօր նոյն ճակատագրին կրնան ենթարկուիլ սուրիահայերը, որոնք տարբեր (յաճախ համոզիչ եւ յաճախ անտեղի) պատճառներով նոյնպէս կը հեռանան Հայաստանէն:

Միջին Արեւելքի արիւնով գծուող քարտէսներուն մէջ հայութիւնը վճարեց թանկ գին: Հայութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ նօսրացաւ: Սա յոռետեսական մօտեցում մը չէ, այլ տուեալներու վրայ հիմնուած խօսք: Ու այս բոլորին դիմաց համահայկական ծրագրի մը բացակայութիւնը աւելի վտանգաւոր կը դարձնէ ընդհանուր տեսարանը:

Միջին Արեւելքի հայութեան ապագային մասին մտածելը միայն քարոզախօսական կամ դրամական օժանդակութիւններով չ'ըլլար, այլ համոզիչ, ապահով եւ երկարաժամկէտ ծրագրերով: Ներկայիս ծրագրի մասին խօսողներ չկան ու պարզ է, որ այսօրուան ընդհանուր պատկերը կրնայ վաղը շատ աւելի մոխրագոյն եւ անյոյս ըլլալ:

Director of Fellowship Ministry Position
 "St. Gregory Armenian Church of Pasadena is looking for applicants for a full-time position as Director of Fellowship Ministry. It requires organizing committees and teams of volunteers to plan, develop and execute parish activities. For more information, please call the parish office at 626-449-1523."

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ԼՈՒՍԻՆ ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ-ՃԷՊԷՃԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով, Նոր Սերունդ Մշակութային Միությունը վարչությունն ու անդամները իրենց խորագրաց վշտակցությունները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն եւ համայն հարազատներուն:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Լուսին ձէպէճեան-էքմէքճեանի մահուան տխուր առիթով հանգուցեալի հարազատները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, գրութեամբ, փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց սուգին, ամոքելով սգակիրներու վիշտը: Մասնաւոր շնորհակալութիւն Արժ. Տ. Խաթալի Քհնյ. Շահպազեանին, Արժ. Տ. Յովսէփ Քհնյ. Յակոբեանին եւ բարեշնորհ Ստեփան Ա. Սրկ. Յովակիմեանին:

Այս առիթով հանգուցեալի դուստրը Մատին էքմէքճեան եւ հարազատները սրտաբուխ հետեւեալ նուիրատուութիւնները կը կատարեն՝

- Ս.Գ.Հ.Կ. Փարամագ Մասնաճիւղին \$100
- Ս.Գ.Հ.Կ. Սապահ Գիւլ մասնաճիւղին \$100
- «Կայծ» Երիտասարդաց Միութեան \$100
- Հայ Մարմնամարզական Միութեան \$100
- Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան \$100
- «Մասիս» շաբաթաթերթին \$500

ՄԱՇՏՈՑ ԳՈՒԷԹԻ ԱԲՐՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակուած էջ 13-էն

բարձր գնահատեց Գոլէճի որակաւոր ուսման մակարդակը, դասախօսական կազմի նուիրումը եւ Գոլէճի մէջ ոչ թէ միայն ուսում ստանալու, այլ նաեւ ազգային կառուցներու մասնակցութիւն բերելու պատրաստութիւնը:

Ան շնորհաւորեց Գոլէճի Նախագահին 40-ամեայ ծառայութիւնը վարչապետական մարզէն ներս:

«Տարուան Մայրը» պատիւին արժանացաւ Մաշտոց Գոլէճի Տիկնանց միութեան անդամուհիներէն Տիկ. Իրմա Ազրեան:

Երեկոն խանդավառեց յայտնի երգիչ Խաչիկ Զէնեանը:

Ներկաները դժուար բաժնուեցան սրահէն, բաց շրջանաւարտները միացան Մաշտոց Գոլէճի շրջանաւարտներու միութեան:

Առ ի գիտութիւն Մաշտոց Գոլէճը ցարդ տուած է 6547 շրջանաւարտ, տարբեր մասնագիտութեանց մէջ: Հաստատելով նոր մրցանիշ մը կ'ըսենք, որ Գոլէճի շրջանաւարտներու 97 տոկոսը աշխատանքի տեղաւորուած են:

Այս տարեշրջանին Գալիֆորնիայի համալսարաններու ճանաչուած շնորհով մարմինը յատուկ հաղորդագրութիւնով մը առանձնացուցին Մաշտոց Գոլէճը որպէս հայագիտութեան եւ մանկավարժութեան գերազանց հաստատութիւն մը:

ՆԵՐՍԵՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Շարունակուած էջ 15-էն

Աթոռին գոյութեան դադարին ու Հայ Եկեղեցու նուիրատուութեան միացեալ վերականգնումը կը հետապնդէր: Հոս եւս Ներսէս Պատրիարքի դերը մեծ եղաւ, երբ կրցաւ Շիրոյեան կաթողիկոսին հաւատարմութեան ուխտ ստորագրել տալ եւ ուղարկել Մայր Աթոռ: Աղթամարի կաթողիկոսութիւնը արդէն վերջ կը գտնէր 1895 թուականին Շիրոյեան կաթողիկոսի վախճանումով:

Սան Սթեֆանոյէն Պերլին Ներսէս Պատրիարքի օրով հայութեան սիրտին փոխարէն փորձանք կը դառնար եւրոպական ատենակցութեան առջեւ գաւառի հայոց բարենորոգութեան խնդիրը, նախ Կ. Պոլսոյ արուարձան Սան Սթեֆանոյի (Եշիլթէօյ), եւ ապա Գերմանիոյ Պերլինի գոյգ Համաժողովներուն առջեւ՝ հակառակ ակնկալուած յուսատու ելքին: Ներսէս Պատրիարք կարողացաւ խնդիրը Օրակարգի 16-րդ յօդուածի միջոցաւ ներմուծել առաջին ատենին առջեւ, ուր ինք անձամբ գնաց հանդիպելու ռուս Եպարզոս Նիկոլային, որ բանակին գերագոյն հրամանատարն էր, եւ իր փոխանորդին, ներկայացնելով հայոց կրած տառապանքը քիւրտերու եւ ռուս Սիրքասիան ցեղախուժման կողմէ: Սան Սթեֆանոյի դաշինքը կնքուեցաւ 1878 Մարտ 3-ին, եւ առաջին անգամն ըլլալով հայ դատը եւրոպայի ուշադրութեան յանձնուեցաւ:

Յիշեալ դաշնագրով Ռուս կայսրութիւնը թուրքիոյ վեց վիլայէթներու հայոց վրայ պաշտան պիտի կանգնէր: Սոյն համաձայնութեան սակայն Անգլիա հակառակեցաւ, չարտօնելով ռուս ազդեցութիւնը թուրքիոյ վրայ, եւ եւրոպայի այլ պետութիւններու աջակցութեամբ միասնաբար չէզոքացուց հայոց ի նպաստ եղած դիմումը: Անուններ՝ Անգլիոյ վարչապետ Տիգրայէլի եւ Գերմանիոյ վարչապետ Պիլզոլտի տխուր դեր կատարեցին եւ հայոց պետականութեան արգելք հանդիսացան իրենց քաղաքական հաշիւները փնտրելով:

Նոյն տարուոյն Յունիսի 13-ին երկրորդ ատենը Պերլինի մէջ պիտի քննէր հարցը վերատեսութեան ենթարկելով Սան Սթեֆանոյի մնացորդացը: Բարդ էր կացութիւնը քանի որ Ներսէս Պատրիարք թուրք պետութեան հաւանութիւնը պիտի ստանար, ինչպէս նաեւ Եւրոպայի ազգերուն խիղճը պիտի կրկին աթոյնէր հայկական բարենորոգութեան խնդիրին բարձր իրականացումը յուսալով: Այս բոլորը Ներսէս Պատրիարք կարողացաւ կատարել, եւ Պերլին ուղարկեց պատգամաւորութիւն մը նախկին Պատրիարք Մկրտիչ Խրիմեան Արքեպիսկոպոսի գլխաւորութեամբ յայտնի ազգայիններով՝ Խորէն Եպիսկոպոս Նարպէյ, Մինաս Զերագ, եւ Ստեփան Փափագեան, որոնց յոյս յայտնեցին, եւ սակայն Պերլինի մէջ օրակարգին յօդուածը շրջեցին, ու

յետաձգեցին որպէս թիւ 61-րդ յօդուած: Խրիմեան Հայրիկ Պերլինէն ձեռնուեցան վերադարձին, «թուղթէ շերեփի» օրինակով բացատրեց հայոց ապարդիւն ներկայութիւնը, մինչդեռ միւս ազգերը Համաժողովին «երկաթէ շերեփ գործածելով հարիսան լեցուցին իրենց ամաններուն մէջ»:

Մաղաքիա Օրմանեանի Վերադարձը

Ներսէս Պատրիարքի օրով, 1879 թուին, երբ Մաղաքիա վարդապետ Օրմանեան իր հետեւորդներով որոշեցին կաթողիկ եկեղեցիէն բաժնուիլ եւ վերադառնալ Հայաստանեայց Մայր Եկեղեցու գիրկը, Օրմանեան անձամբ կը դիմէր Հայոց Պատրիարքարան ու իր խնդրանքը կը մատուցանէր Ներսէս Պատրիարքին: Իմաստուն Պատրիարքը առանց տարակուսելու կ'ընդունէր դիմումը եւ նոյն օրն իսկ ծայրագոյն վարդապետի աստիճանները կը շնորհէր Օրմանեանին: Եթեանաւորեալին գաշարահականներու խումբ մը կը միանային Հայոց Պատրիարքութեան, եւ Օրմանեան իսկոյն պաշտօնի կը կոչուէր որպէս քարոզիչ: Հայ Եկեղեցու համար յետագային Մաղաքիա Արքեպիսկոպոս Պատրիարքի դերքն ու դերը առաւելագոյնս պիտի արդարացնէին Ներսէս Պատրիարքի անկաշկանդ եւ անմիջական հովանաւորութիւնը:

Ներսէս վարժապետեան Ընտրեալ կաթողիկոս Ամենայն Հայոց 1882-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի մէջ կը վախճանէր Տ.Տ. Գէորգ Դ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը: Յաջորդ կաթողիկոսի ընտրութեան համար միայն Ներսէս Պատրիարք վարժապետեան արժանի կը նկատուէր ազգին կողմէ: Իր բացակայութեան եւ հակառակ իր կամքին եւ վատաւորող վիճակին, Մայր Աթոռի Ազգային-եկեղեցական Համագումարը 1884 Մայիս 9-ին գինք կ'ընտրէր կաթողիկոս Ամենայն Հայոց եւ Ռուսաց կայսրն ալ կը վաւերացնէր: Սակայն իր կրկնակի հրաժարականներն ու վերահաս վախճանը նոյն տարին վերջ

տուին ազգին փափաքին:

Կեդրոնական Վարժարանը Պոլսոյ կեդրոնական Վարժարանը իր հիմնադրութեան 130 ամեակը կը տօնէ այս տարի (1886-2016) վկայելով սերունդներու հայ որակաւոր մշակներու պատրաստութեան սեպուհ գործը: Կեդրոնական Վարժարանի յղացողն ու հիմնադիրը եղաւ Ներսէս Պատրիարք Վարժապետեան, որ 1882 Գեղտեմբեր 16-ին հրաւիրելով բարերարներ ու մտաւորականներ միասնաբար հաստատեցին Պատրիարքին ծրագիրը եւ գործի լծուեցան: Ներսէս Պատրիարք գիտնալով որ իր վատաւորող վիճակով պիտի չկարենար գլուխն անցնիլ այդ մեծ գործին, նախապատիւ համարեց կտակով մը հաստատել վարժարանը: Առ այդ 1885-ին «Ներսէս Պատրիարք վարժապետեան Հիմնադրամը» հաստատուեցաւ՝ առաջին գործադիր մարմինն ալ նշանակուելով, որոնք էին, Աբիկ Ունեան, Ա. Կոււնդ, Մ. Եսայեան, Հ. Յակոբեան, Գ. Նորատուկեան, Ա. Կիւլպէնկեան, եւ Տ. Կիւմիւշկետան: Անդրանիկ հոգաբարձուները վերել յիշալներն էին, առաւել Ա. Հաճեան, Տ. Բարաղամեան, Կ. Սըվաճեան, Հ. Թորոսեան, Մինաս Զերագ (Տնօրէն), եւ Հ. Եւսուֆեան:

Կեդրոնական Վարժարանը իր դռները բացաւ Ներսէս Պատրիարք վարժապետեանի վախճանումէն երկու տարի ետք՝ 1886 թուին 64 արական ուսանողներով, (չատ աւելի ուշ վարժարանը երկսեռ եղաւ), եւ եօթ տարի ետք, 1891-ին, կեդրոնականը ընծայեց 18 առաջին շրջանաւարտները: Կեդրոնական վարժարանի հարիւրամեակը հանդիսաւորապէս տօնուեցաւ մօտիկ անցեալին, երբ արժանաւոր սաներէն մտաւորական ուսուցիչ Նուրհան Ուզունեան, այժմ հանգուցեալ, Մոնթրէլի մէջ հրատարակեց յիշարժան Յուշամատեան մը: Այսօր կեդրոնական վարժարանը իր առաքելութեան մէջ կը մնայ հաստատ եւ պատուաբեր յօրինակ այլոց ի յիշատակ հիմնադիր Երանաշնորհ Ներսէս Պատրիարք վարժապետեանի:

Ն.Ս.Ս.Ս ԱՐՈՒԵՍԻ 3ԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ

Կը Կազմակերպէ

ԱՄՍՈՒՆԵԻ ԴԱՍԸՆԹԱՅԵՆԵՐ

Տարիքային Բոլոր Խումբերու Ըամար

Ղեկավարութեամբ՝

Արուեստի Վաստակաւոր Դափնեկիր,

Ասմունքող Եւ Շեռուստալրագրող

ՆՈՒՆԵ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆԻ

Փորձերը տեղի կ'ունենան

ԿԿԲՍ-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ

1060 N.Allen Ave. Pasadena, CA 91104

Արձանագրութեան Ըամար Դիմել՝

Տիկ. Արմինէ Լաչինեանին Ըեռ. 626-372-4662

Պր. Յարութ Տրվիչոյլեանին Ըեռ. 323-351-8001

ՊԱՍԿԵՏՊՈՒԼԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԻՄՆ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՍ ԵՐՐՈՊԱՅԻ ՓՈՔՐ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Պասկետպոլի տղամարդկանց Հայաստանի նոր կազմավորումը հաջողությամբ նուաճեց Մոլդովայում անցկացված Եվրոպայի փոքր երկրների առաջնության ֆինալի կոչումը: Եզրափակիչում Տիգրան Գրիգորյանի գլխավորած թիմը 79:71 հաշվով յաղթեց Անդորրայի հաղթանակին եւ առաջին անգամ նուաճեց այս տիտղոսը:

Յիշեցնենք, որ խմբային փուլում Հայաստանի թիմը 83:64 հաշվով յաղթեց Մոլդովային, 92:40 ուժեղ էր գնդակը Ուելսից, 63:70 հաշվով պարտուեց Անդորրային եւ B խմբից կիսաեզրափակիչ էր դուրս եկել երկրորդ տեղով: Կիսաեզրափակիչում Տիգրան Գրիգորյանի գլխավորած թիմը 74:60 հաշվով յաղթեց Իսլանդիայի հաղթանակին, որն առաջին տեղն էր զբաղեցրել A ենթախմբում:

Փոքր երկրների առաջնությունում եզրափակիչ հասնելու շնորհիվ Հայաստանի հաղթանակն իրաւունք է նուաճել մասնակցել Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարին:

ԵՈՒՐԱ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆԸ՝ MLS-Ի ԱՄՍՈՒԱՅ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՖՈՒՏՊՈՒԼԻՍ

Ամերիկեան «Ռեալ Սոլթ Լեյք» յարձակուող Եուրա Մովսիսեանը MLS-ի կազմում անցկացված հարցման արդիւնքում ճանաչուել է կանոնաւոր առաջնութեան Յունիս ամսուայ լաւագոյն ֆուտպոլիստ:

Հայաստանի հաղթանակից դուրս մնացած 28-ամեայ ֆուտպոլիստը ստացել է ձայների 36.77 տոկոսը: Երկրորդ տեղում յայտնուել է «Նիւ Եորք Սիթի» կիսապաշտպան ձէք Հարիսոնը (22.01 տոկոս ձայն), իսկ լաւագոյն եռեակը եզրափակել է «Ֆիլատելֆիայի» ենթալարձակուող Ռոլանդ Ալբերգը (21.15 տոկոս ձայն):

Յիշեցնենք, որ նախորդ ամիս Եուրա Մովսիսեանը 3 կոլ է խփել MLS-ի կանոնաւոր առաջնութիւնում:

Նա առաջին անգամ է ճանաչուել MLS-ի ամսուայ լաւագոյն ֆուտպոլիստ:

ՌԻՕ-2016. ԲՈՆՅՔԱՄԱՐՏԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԻՄԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՒԱՔԸ

Բոնյքամարտի Հայաստանի հաղթանակը գլխաւոր մարզիչ Կարէն Աղաձաւեանի գլխաւորութեամբ Յունիսի 29-ից Յունիսի 11-ը Մաղկաձորում անցկացնում է մարզումային հաւաք, որին մասնակցում են 12 մարզիկներ. Ալեն Դանիէլեան, Արթուր Յովհաննիսեան, Նարեկ Աբգարեան, Արամ Աւագեան, Կարէն Տոնականեան, Վլադիմիր Մարգարեան, Գոռ Երիցեան, Նարեկ Մանասեան, Արարատ Գիւլբանգեան, Գառնիկ Պապիկեան, Սերյոժա Յակոբեան, Դաւիթ Ասատրեան, հաղորդում է ՀԲՖ մամուլի ծառայութիւնը:

ԿԱՐԼՈՍ ՏԵԻՏՍ. «ԼԻՈՆԵԼ ՄԵՍԻՆ ՅՈԳՆԵԼ Է ԱՐԺԵՆԹԻՆԱՅԻ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆՑ ԵՒ ՖԵՏԵՐԱՑԻԱՅԻՑ»

Ֆուտպոլի Արժենթինայի հաղթանակին նախկին յարձակուող Կարլոս Տեւեսը ըմբռնուելով է ընդունում Լիոնել Մեսիի որոշումը հեռանալ ազգային թիմից՝ քննադատելով Արժենթինայի ֆուտպոլային ասոցիացիային:

«Բացարձակ անկարգութիւն է տիրում Արժենթինայի ֆուտպոլի ասոցիացիայում: Լէոն տեանում է, թէ ինչպէս են խաղացողները վերաբերում Արժենթինայի հաղթանակին հանդէս գալուն, իսկ ֆետերացիան քամահրում է նրան եւ նրա դժգոհութիւնները: Պէտք է ամէն ինչ իր տեղը դնել: Լէոն յոգնել է այդ ամէնից, եւ դա նորմալ է: Ես էլ եմ մի քանի անգամ յոգնել հաղթանակից: Պէտք է ժամանակ տալ Մեսիին: Ակնյայտ է, որ Արժենթինայի հաղթանակն ունի նրա կարիքը: Հնարաւոր է՝ որոշ ժամանակ յետոյ նա ցանկանայ վերադառնալ: Նրան կը սպասեն», - Կարլոս Տեւեսի խօսքը մէջբերում է Goal.com-ը:

Ամերիկայի գաւաթի խաղարկութեան եզրափակիչում Ջիլիին յետխաղեայ 11 մեթրանոցներով պարտուելուց յետոյ Մեսիին յայտարարեց, որ այլեւս հանդէս չի գայ ազգային թիմում:

«ՄԱՆՀԵՍԹԵՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՆԸ» ՊԱՏՐԱՍ Է 100 ՄԻԼԻՈՆ ՖՈՒՆՏ ՎՃԱՐԵԼ ՊՈԳՐԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

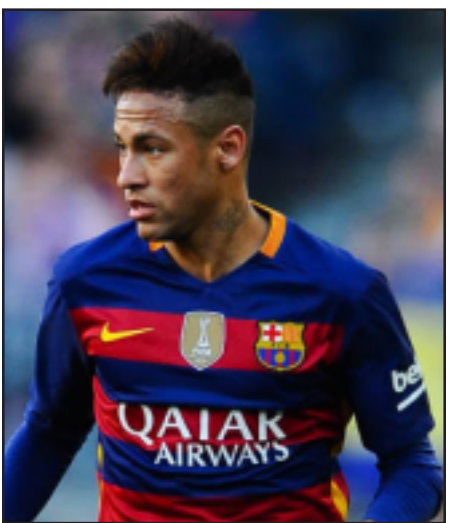
«Մանչեսթեր Եունայթըտի» նորանշանակ պորտուգալացի գլխաւոր մարզիչ Ժոզէ Մուրինյոն վճուական է տրամադրուած այս ամրանը ձեռք բերել թուրինի «Յուվենտուսի» եւ Ֆրանսայի հաղթանակի կիսապաշտպան Պոլ Պոգբային: Անգլիական ակումբը շարունակում է բանակցել ֆուտպոլիստի գործակալ Մինո Ռայոլայի հետ եւ պատրաստ է տրանսֆերի համար վճարել 100 միլիոն ֆունտ ստերլինգ:

Ռայոլան արդէն յաջողացրել է շուեա Ջլատան իբրահիմովիչի եւ Հայաստանի հաղթանակի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանի տեղափոխութիւնները «Մանչեսթեր Եունայթըտ» եւ սպասում է, որ գործարքների շարքը նա կ'աւարտի հենց Պոգբայի ռեկորդային տրանսֆերով: Եթէ դա տեղի ունենայ, 23-ամեայ ֆուտպոլիստը կը դառնայ առաջինը 100 միլիոն ֆունտ ստերլինգ արժողութեամբ տրանսֆերով: Սակայն Պոգբային ձեռք բերելու մեծ ցանկութիւն ունի նաեւ Մադրիդի «Ռեալ» գլխաւոր մարզիչ Ջիլիին Ջիլանը, եւ այդ գործօնը կարող է ֆուտպոլիստին ստիպել հրաժարուել «Մանչեսթեր Եունայթըտի» տարբերակից:

«ԲԱՐՍԵԼՈՆԱՆ» ՆԵՅՄԱՐԻ ՏՐԱՆՍՖԵՐԻ ԳԻՆԸ ԱԱՀՄԱՆԵԼ Է 200-250 ՄԻԼԻՈՆ ԵՐՐՈ

«Բարսելոնայի» հետ հինգ տարուայ նոր պայմանագիր կնքած պրագիլացի յարձակուող Նեյմարի ամրագրուած նուազագոյն տրանսֆերային արժէքը բարձրացել է: Պայմանագրի առաջին տարուայ ընթացքում 24-ամեայ ֆուտպոլիստին գնել ցանկացող ակումբը պէտք է առաջարկի առնուազն 200 միլիոն եւրօ, երկրորդ տարում՝ 222 միլիոն, վերջին երեք տարիներին՝ 250 միլիոն եւրօ, հաղորդում է կատալոնական ակումբի պաշտօնական կայքը: Նախորդ պայմանագրով Նեյմարի տրանսֆերն արժէր 190 միլիոն եւրօ: Ֆուտպոլիստի նոր պայմանագիրը նախատեսուած է մինչեւ 2021թ. Յունիսի 30-ը:

«Բարսելոնայում» անցկացրած նախորդ երեք տարիներին Նեյմարը մասնակցել է 141 հանդիպման, խփել է 85 գոլ, նուաճել է 8 թիմային տիտղոս:

Յիշեցնենք, որ Ռիոյի Օլիմպիական խաղերի ուղեգիր են նուաճել 49 կգ քաշային Արթուր Յովհաննիսեանը, 52 կգ քաշային Նարեկ Աբգարեանը, 56 կգ քաշային Արամ Աւագեանն ու 69 կգ քաշային Վլադիմիր Մարգարեանը: Օլիմպիական նախապատրաստական փուլը Հայաստանի թիմը սկսել էր Յունիսի սկզբին Կիւեւում անցկացրած համատեղ հաղթանակով: